

בדק נאור מנתח את דייח מבקו המלינה על חינה

העולם הזה

כיצד בוזבו
מיליוני ל"י

מכספי „הדסה“

האמת על „המרכז הרפואי הגדול
ביותר בעולם“ שגווע לפני לידתו

ספור

השער:

שירי מקיקים
מה„גלובטרוטרס“

רצח

ארלזורוב

ממשפט ארלזורוב ועד משפט קסטנר -
זוהי הכותרת לתקופה שהחלה עם
עלילת-הדם הגדולה אשר שינתה את
פני הישוב העברי, שברה את עמוד
השדרה ועל צמרת מפא"י והניחה את
היסוד למשטר על שתוף-הפעולה עם
הכובש הזר ששלט בארץ. בגליון זה:

כיצד נרקמה העלילה?

מס' 927

שנה 18

ב' אב תשט"ו

21. 7. 1955

המחיר:

350 פרוטה

בלי מורא -

בלי

משוא פנים

מערכת העולם הזה
השבועון העברי היחיד בעולם
FRONTPAGE
השבועון העברי היחיד בעולם
ASIES!

רדח גליקסון & תל אביב. סמן הסברקיס:
"עולמפרט" ת. ד. 136, 26785
תמוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס ישראל בע"מ, תיא מל. 23204

אין המערכת אחראית עבור תוכן המודעות. מלבד
"דו"ח לצרכי". "דו"ח למתברר". "דו"ח לנוסע"
המודעות. "דו"ח לבחור". כולל מודעות פטע
מסלנות וארגונים ציבוריים אשר אין המערכת
אחראית לתוכן ולדעות המבועות בהן. ושאינו

2/4 יר

באחד הימים ישבתי עם חברי הכנסת מסר
עת הפועל-המזרחי, איש כפראכרה מ. חזני,
ושוחחנו על הים העכור של השחיתות בו
טובעת, אטאט, עצמאות המדינה. חזני הביע
אז דעה שנחרתה בזכרוני. הוא הזכיר את
פרשת עכן בן-כרמי בן-זבדי, האיש שהוצא
להורג על-ידי יהושע בן-נון בשל שוד הר
כוש הנטוש בכנען. לדעת חזני, החלה הש
חיתות במדינה מן הרגע בו שדדו מוסדות
ואנשים פרטיים את רכושם הנפקדים בימי
המלחמה, ואין פוצה פה.

אכן, יתכן והיה התאם הקדמון. שהרי
אם אפשר היה להתעשר מן השוד בעצם
הימים כהם נהרגו מן הצעירים בחזית,
מדוע אסור למעול ולגנוב ולשדוד בימי
שלום?

האמנתי פעם כי השיקול שהמריץ את
יהושע לרוץ לזכות את עכן היה צבאי בלבד:
כשמתרגלים הלוחמים לבזוז ביהו, טופס לנ-
טוש את הקרב בראותם הפציער. עתה
נזמה לי שזו סברה פשטנית מדי. יהושע,
מציאן השבטים הנודדים שכבשו את הרי
כנען, ידע שאם יטבילו את השחיתות הקטנה
ביותר, יישבר עמודי-השדרה המוסרי של
שבטיו, והמדינה החדשה תירקב מבפנים
בטרם קמה.

אולי חבל שמהיגיי תש"ח לא התעמקו
בעוד מועד בפרק עמוק-תוכן זה של ספר
יהושע:
"ויעלו מן העם שמה כשלושת אלפים
איש, וינוסו לפני העי... וימס לב העם והיו
למים... ויאמר יהושע: "אהה אדוני ה',
למה העבדת העביר את העם הזה את הירדן,

תעורר ראשי:
זוהי אכזר
ראש המערכת:
שלום כחן

עורכי-משנה:
דוב איתן, ברוד נאדל, אורי סלע
עורך כתיבה:
שי לכיא
חבת הראשי:
עמנואל פרג
חברי המערכת:
יוחאל בשן, ניצה גבי, יליז גליי, רותי ורד,
בוני והבי, יוחנן ורבהק זראי, אוסקר טאובר,
שבתאי לוי, משה לשם, אביבה סמן, עמוס קינן,
סילבי קשת.

עורכי המערכת:
ניצה גבי, יליז גליי, רותי ורד,
בוני והבי, יוחנן ורבהק זראי, אוסקר טאובר,
שבתאי לוי, משה לשם, אביבה סמן, עמוס קינן,
סילבי קשת.

עורכי המערכת:
ניצה גבי, יליז גליי, רותי ורד,
בוני והבי, יוחנן ורבהק זראי, אוסקר טאובר,
שבתאי לוי, משה לשם, אביבה סמן, עמוס קינן,
סילבי קשת.

עורכי המערכת:
ניצה גבי, יליז גליי, רותי ורד,
בוני והבי, יוחנן ורבהק זראי, אוסקר טאובר,
שבתאי לוי, משה לשם, אביבה סמן, עמוס קינן,
סילבי קשת.

עורכי המערכת:
ניצה גבי, יליז גליי, רותי ורד,
בוני והבי, יוחנן ורבהק זראי, אוסקר טאובר,
שבתאי לוי, משה לשם, אביבה סמן, עמוס קינן,
סילבי קשת.

עורכי המערכת:
ניצה גבי, יליז גליי, רותי ורד,
בוני והבי, יוחנן ורבהק זראי, אוסקר טאובר,
שבתאי לוי, משה לשם, אביבה סמן, עמוס קינן,
סילבי קשת.

עורכי המערכת:
ניצה גבי, יליז גליי, רותי ורד,
בוני והבי, יוחנן ורבהק זראי, אוסקר טאובר,
שבתאי לוי, משה לשם, אביבה סמן, עמוס קינן,
סילבי קשת.

עורכי המערכת:
ניצה גבי, יליז גליי, רותי ורד,
בוני והבי, יוחנן ורבהק זראי, אוסקר טאובר,
שבתאי לוי, משה לשם, אביבה סמן, עמוס קינן,
סילבי קשת.

עורכי המערכת:
ניצה גבי, יליז גליי, רותי ורד,
בוני והבי, יוחנן ורבהק זראי, אוסקר טאובר,
שבתאי לוי, משה לשם, אביבה סמן, עמוס קינן,
סילבי קשת.

עורכי המערכת:
ניצה גבי, יליז גליי, רותי ורד,
בוני והבי, יוחנן ורבהק זראי, אוסקר טאובר,
שבתאי לוי, משה לשם, אביבה סמן, עמוס קינן,
סילבי קשת.

עורכי המערכת:
ניצה גבי, יליז גליי, רותי ורד,
בוני והבי, יוחנן ורבהק זראי, אוסקר טאובר,
שבתאי לוי, משה לשם, אביבה סמן, עמוס קינן,
סילבי קשת.

עורכי המערכת:
ניצה גבי, יליז גליי, רותי ורד,
בוני והבי, יוחנן ורבהק זראי, אוסקר טאובר,
שבתאי לוי, משה לשם, אביבה סמן, עמוס קינן,
סילבי קשת.

עורכי המערכת:
ניצה גבי, יליז גליי, רותי ורד,
בוני והבי, יוחנן ורבהק זראי, אוסקר טאובר,
שבתאי לוי, משה לשם, אביבה סמן, עמוס קינן,
סילבי קשת.

עורכי המערכת:
ניצה גבי, יליז גליי, רותי ורד,
בוני והבי, יוחנן ורבהק זראי, אוסקר טאובר,
שבתאי לוי, משה לשם, אביבה סמן, עמוס קינן,
סילבי קשת.

עורכי המערכת:
ניצה גבי, יליז גליי, רותי ורד,
בוני והבי, יוחנן ורבהק זראי, אוסקר טאובר,
שבתאי לוי, משה לשם, אביבה סמן, עמוס קינן,
סילבי קשת.

עורכי המערכת:
ניצה גבי, יליז גליי, רותי ורד,
בוני והבי, יוחנן ורבהק זראי, אוסקר טאובר,
שבתאי לוי, משה לשם, אביבה סמן, עמוס קינן,
סילבי קשת.

עורכי המערכת:
ניצה גבי, יליז גליי, רותי ורד,
בוני והבי, יוחנן ורבהק זראי, אוסקר טאובר,
שבתאי לוי, משה לשם, אביבה סמן, עמוס קינן,
סילבי קשת.

עורכי המערכת:
ניצה גבי, יליז גליי, רותי ורד,
בוני והבי, יוחנן ורבהק זראי, אוסקר טאובר,
שבתאי לוי, משה לשם, אביבה סמן, עמוס קינן,
סילבי קשת.

האם פרשת חושי אינה מיניאטורה של מצב
אפשרי בארץ כולה? במקום שמסא"י תנער את
הוצאה מכל מיני חושים וקסטורים הריהו פרשת
עליהם את כנפיהם... אני משוכנע שלכדי מסא"י
הקדש המטרה את כל האמצעים השליליים שיהיה
עליה לעשות כדי להבטיח את שלטונה.

מחשיר, דבר עברית
לפני שבועות נסעתי במזרח ושמעתי דרשות
מעניין בין שני אנשים שדברו באירוש, משום
מה חשבו כי איש מלכדם אינו מבין. תוכן הר
שיחה היה בעניין המכתבים הנשלחים מהדואר ל-
מערכת העולם הזה, העורכים בדקות מסוימות.
הם דברו על סוגים שונים של מכתבים העוברים
לאחר הבדיקה למנגנון מסוים שממנו נתקבלו
הוראות לפעול נגד העולם הזה.

יותר לא אוכל למסור כאן... ייתכן ומכתב זה
עלול ליפול גם הוא... ופירושים מיותרים.
מרדכי גולדברג, ראשון-לציון

תודת העולם הזה לא רק לקורא גולדברג,
אלא גם לפקדי מנגנון-החושד שקראו מכתב
זה ובכל זאת העבירוהו לתעודתו.
ממשפט למשפט — באיתי משפט —
כאשה ישרה וכאם לשני בנים בישראל —
האחד איש פלמ"ח לשעבר והשני שומר כיום
על גבולות הנגב — רואה אני זכות לעצמי לברך
את כבוד השופט ד"ר בנימין הלוי ובני ביתו,
על ההקדש המסורתי החדש שרשם לנו, דף של
צדק ואמת, יושב וכבוד.

מכתב זה נכתב על ידי להביע את רחשי לבי.
מכתב זה נכתב בארצנו ובעולם כולו.
כן ירבו אישים כמותו בארצנו ובעולם כולו.
רחה רוטשטיין, חיפה

טענתכם כנגד הערעור שהושג בעקבות משפט
קסטנר, המסתמכת על הטענה שראשי המדינה לא
הספיקו לקרוא את פסק-הדין המנומק, הריהו
טענה מנוכחת. אילו היה פסק-הדין לדעת נרני
ואלד, האם היה תמיך טורח לקרוא את פסק-
הדין המלא בטעם יניש ערעור? — תמיד היה
מניש ערעור בכל מקרה שהוא, הוא הרינו ביועץ
המשפט. הוא איננו שופט, הוא תובע.

י, כהן, תל-אביב
למחרת מתן פסק-הדין העברי ד"ר קסטנר נילוי
דעת לעיתונות בו טען כי הוא ממשיך, לפי
חזנה מיוחדת, לבחון כפרשן מדיני של השרותים
הלועזיים בקול-ישראל. פרשה זו ידועה לי והריהו
לפניכם: לפני ארבע שנים נתמנה ד"ר קסטנר
במנהל המדור ההגנני-רדומי בקול-ישראל, שנוהל
למעשה על-ידי אנשי החצר שלו מערכות אוי-
קלט וויאצה נוספת. השידורים הללו עמדו על
רמה שלטתה מכל בקורת. באחד במאי השנה
העוברת השידורים לירושלים, וד"ר קסטנר פוטר
מפקדיו וקיבל חופשה, שהיה וכאי לה, למשך
18 יום. מאז הוא במאי אין ד"ר קסטנר עובד
ואינו משתתף בשידורים אלו.

המחנך ברבר: ד"ר קסטנר אמר מה שאמר
וקול-ישראל לא הכחיש את הדברים.
אברהם כרית, ירושלים
חוקר סובב לו הרח
בספה עטרה בחיפה (בין השעות 8-9 בערב)
מספרים כי למד עוראל קרליבך הוצעה משרה

קריבך
משלמתי יותר מעבודתו הנוכחית, — כשהיה
התעסק בלור.
— ליות שק רוח.

ניאל אמיתי חיפה
מברית-מילה דבר מצווה
הרפורמה על הנכרת מבנם, "האם האמהות
היא הסוף?" (העולם הזה 926) מתאימה יותר
לפילוסוף כעתון לבנטיני מאשר לתענו אירופי
הרבות. אדם חושבים כנראה שיש להעריך את
הנכרת הנ"ל מפני שהצליחה ללדת שלושה ילדים.
אם כן, לא להעריך פי שלושה את הנכבות הי
הימניה שלי — היא ילדה תשעה ילדים...
אני אומרת: לא ולא! אנחנו צריכים להשוו
על איכות ולא על כמות. כי ירובו ילדים גורם
להפרעה רצינית בחינוך הפרטיים. בתנאי הציבורי-
וציה המודרנית. מספיק גם ילד אחד כדי לקיים
את המשך האומה.

ד"ר ליוה קורט, ירושלים

בעד מי עליך להצביע?

הגליון הבא של "העולם הזה" יופיע יומיים לפני זמנו, יום לפני הבחירות, כדי לעזור לך להחליט סופית מיצד עדיף לנחוג ביום הבחירות.

פרטים במודעה
בעמוד 9

כתבה טפשית... בכל זאת היה בה משהו —
אבל זה לא יעזור. יודשע מאמע תשאר לעולם
יודשע מאמע...
נדל דור חדש בארץ? בטח! הבחירה שו
אינה שונה במאומה מהסכנת שלח בקתריאל-זאב
כשמישהו ממליץ אותה לקולונל. היא כבר רואה
טבעת נשואין. כשהיא עומדת תחת החופה, ה
כבר רואה את חדר הוללות. כשכא הילד, היא
רצה אחריה עם בנה — עד שהיא נכנסת מחדש ל
חדר הוללות. בקיצור: חיה מצמצמים בתחית
שכין ברית מילה לבר-מצוה. הרבר היחיד הפכי
ליא אותי הוא איך אנתון, הנברים, שותקים ל
דבר...

נברים?
צפון רור
בכתבה, "מדר על הניאלה" (העולם הזה 925)
הכנסתם אותי למפלגה הקומוניסטית כחבר סילר.
האם בירבם הנוכחות לכך? מה, לכשירדנו לנו
בשנית, עלול אני למצוא עצמי כממלא מקו
ראש הנועת-החרות.

מאיר בן-דרור, תל-אביב
העולם הזה מצטער על טעותו, לא יהפוך
בן-דרור לאיש-חרות.
מומחה או מתמחה?
ברצוני להסנות את תשומת לבכם לאיר
ציני וחמוד אשר נפל בכתבה, "מקרה בן 27"
(העולם הזה 925).

אין כל יסוד לקבוע כי מר בנין הציע הצעת
אייאמון נפרדות בפרשת קסטנר כתוצאה משיחה.
עם מספר חברי כנסת מסיעת הרת. נכון הוא
בשיחה אישית הבטתי דעה כי ייתכן ואף רצויה
הצעת אייאמון בפרוצדורה המינישה של הכנסת.
דעה שלא נתקבלה על ידי איש שיחי מחרות.
אין לי כל ידיעה כי שיחה זו היא שנרמה כמישן
או בעקפיין להצעת ההבקעה הנפרדת של אי אכיו
בממשלה.

כמרכן עלי להעיר כי איני עורך-דין אלא, כיני
תיים, מתמחה בלבד.
אריה מרינסקי, תל-אביב
בכל זאת היתה שיחה זו עזות להתחמחות
פורית.

ההשמין או לשמון — זאת השארה
בהעולם הזה (923) מופיעה בעמוד האחרון
כותרת: "אכול לשוכב בלי להשמין". עד כמה
שידוע לי הרי צריך לומר לשמון ולא להשם.
ישראל מ, רמת-גן
הקורא ישראל העלה את חכתי טרם זמנה.
לצד עורך הכיתוב עובדות אסמכתאות ש.
נות:

השמין — נעשה שמן, נוסף לו שומן
(מילון אבן-שושן), "ויאכלו וישדעו ויש"
מינו" (נחמיה ט, כה).
דף חדש

...אחר קריאת הארץ המגיע לביתי, שאני מור
שבי אמת כשייפם בתוכנו, טוב ונעים לנות.
העולם הזה שובילים לדמותו בתוכנו לניום הני
יורקי, קל וחולף.
אכן, את החדש, מדוע לא תצינו את מכת
כל דף, למען לא יינע הקורא, לאחר הפסקה,
למצוא את דפו שהפסק בו?

הרב ישראל יצחק וייסבוט
ברוקלין, ארה"י

יד לפישיטי יד
עליכם לפתוח בשורת כתבות שמנמתן להביא
לחילוס הכבצנות על-ידי הקמת קרן כקנוה, כמו
הקריתקיימת וקרית-הסוד. הקרן תהיה צמודה ל-
משרות הפועלים ולסידון הסחורים. תפקידה
שיקום של מבקשי הנדבות בחיי היצירה של די
ארץ.

שנור לאומי במלחם שנור פרטי?
חינוך לשכחה
במשאלכם לבקיעת ראשי המדינה (העולם הזה
924) שכחתם את אחד העיקרים — משרד החינוך
והתרבות — שאותו רציתי להעיד למשה שרת.
אם פסקתי עד היום בחינוך שנותן העולם הזה
לקוראיו, הרי באה המציאות ומראה שהשכחה. לא
קצת מכונת מ, למעלה, מעליש, המשכיל בלי.
מלבד בחינוך הנראה מיותר, כנראה, אצלכם.

יחאל, ע, תל-אביב
עורכי העולם הזה לא התגברו עדיין, כי
נראה, על הסלידה מפני פסל הלימודים,
תיקנו בכל זאת את המעוות החל מגליון 925.

ממשפט ארלוזורוב — עד משפט קסטנר —
זהו השם שאפשר להכתיר בו את
תולדות החיים המפלגתיים בדור האחרון.
כל עוד לא תיערך מחדש חקירה לאומית
שתטהר את האוירה מסביב לפרשת
הרצח, יזעק הרם מן האדמה — דמו של חיים
ארלוזורוב, ודמו של אברהם סטבסקי.

העלם

אני חף מפשע — דמי יחול על ראשכם!! צעק סטבסקי אחר הקראת פסק הדין רוזנבלט זוכה סטבסקי. גידון למות ברוב דעות

מלחמת הצדק נמשכת...

עם סיוח עלילת — הדם

צדק לבני י — מוסיפה לדרוש אמו הזקנה של
אברהם סטבסקי, בהשתתחה על קברו
של בנה, אשר נהרג על סיפון א/ק. "אלטלינה"
על חוף ימה של תל-אביב, עשרות מטרים
בלבד מן המקום בו נהרג 15 שנה
לפני כן הדר-ר חיים ארלוזורוב.

רצח ארלוזורוב

עד אותו יום מר ונמחר היתה קלימת
במסא"י מנהיגות אינטלקטואלית. היה תוקף
מוסרי עמוק לאיש כמו ברל כצנלסון. מר
רייך ומורה דרך, שלא התבייש, בשעת צורך,
לכלוא את דויד בן-גוריון במעצר בית, או
לחייך בוילוזל אבהי למשמע נאומיו האמי-
פולטיביים. היתה סמכות מעשית וחינוכית
לאיש הומאני וסובלני כאליהו גולומב. המפ-
לגה כולה היתה בעיקרה מפלגה של בונים
ויוצרים, משקפת את המהות המוסרית של
ההתישבות העובדת.

על רקע זה עלה חיים ארלוזורוב ככוכב
שבים. בהיותו אדם בעל תנופה שכלית
אדירה, ראה הוא אז את אשר אין דויד
בן-גוריון רואה אפילו כיום: כי גורל ה-
תחיה העברית צמוד לחיים ולמוות עם גורל
התקומה הערבית. הכריז ארלוזורוב, בועידת
מסא"י בינואר 1933, חצי שנה לפני מותו:
יש לחסל את "התיאוריה האומרת: כל
מה שטוב בשביל ארץ-ישראל אינו טוב
בשביל פלסטיין, ומה שטוב בשביל פלסטיין
אינו טוב בשביל ארץ-ישראל!" דרך מה-
שבתו: רק אם התנועה הלאומית העברית
תתרום תרומה אמיתית לסיפוק הצרכים
הלאומיים של העם הערבי בארץ-ישראל.
(המשך בעמוד 18)

רשת ארלוזורוב היתה עלי-
לתדם. בין אם אמנם האמינו
ראשי מסא"י בעלילה בתום-
לב, בין אם הכריחו עצמם ל-
האמין, ובין אם רקמו את ה-
מוזימה בדם קר. הקובע מכל
הוא שהמפלגה ניצחה על המלאכה בכל
שלביה, ששניים משריה הנוכחיים אירגנו
את החקירה הכוזבת, שבסאוגיה ניהלו הסתה
פרועה במשך עשרות שנים.

עלילת-ארלוזורוב עורה במידה מכרעת
לביסוס שלטונה של מסא"י בהסתדרות ה-
ציונית ובישוב הארץ-ישראלי, לתת למסא"י,
למעשה, שלטון יחיד בשנים הגורליות של
סוף המנדט וראשית המדינה.

אולם חשובה שבעתים תוצאה אחרת:
עלילת-ארלוזורוב שינתה לחלוטין את אופיה
של מסא"י עצמה. לא מקרה הוא שבצורה
זו או אחרת קשורים בעלילה במישורין כמר-
עט כל ראשיה הנוכחיים של מסא"י —
מודיי בן-גוריון ומשה שרת ועד רב יוסף
ובכור שיטריה. במערכה סביב רצח ארלו-
זורוב קמה צמרת חדשה במפלגה, צמרת
אשר המלס המאחה אותה היה רגש השות-
פות שנוצר במערכה עגומה זו.

מערכת "העולם הזה" מביעה את תורתה למכון זיבוינסקי ולמנהל, ד"ר
יוסף פעמוני, אשר ברשותם האדיבה מתפרסמות התמונות, רכוש המכון.

מה קרה על שפת הים בליל-הרצח?

מין עדותה של סימה ארלוזורוב, אשת הנרצח, שהיתה למעשה העדה החשובה היהודית לא היתה שום דרך בנינים — או שסימה ארלוזורוב היתה שקרנית מוערת, או שמטבסקי היה אשם, שני האנגלים והערבי מצאו את מטבסקי חייב ברצח כמזונה תחילה ודנו אותו למיתה, אולם שיחררו את רוזנבלט מחוסר חובות מספיקות. השופט היהודי קיבל לעומת זאת את טענות הסניגוריה, זיכה את מטבסקי בשעת בירור העירעור מצא בית-המשפט הבריטי כי שדושת השופטים המחזויים טעו בקביעת עדותה של סימה ארלוזורוב כעדות מספקת, לכן, זיכה מטבסקי מן האשמה ושוחרר.

חיים ארלוזורוב נרצח בליל שבת, ה-16 ביוני 1933, בשעה 10 לערך, עת טייל עם אשתו על שפת ים תל-אביב. החקירה החלה מיד, וכעבור ימים מעטים נאסרו במקומות שונים שלושה נאשמים — אברהם מטבסקי, צבי רוזנבלט ויהודה מינץ. מינץ שוחרר כעבור חודשים, כמו קומו צורה כנאשם שלישי אבא אחימאיר, ראש קבוצת-המחתרת של הסיקריקין. כל הנאשמים היו רביוניסטים פעילים וידועים. כמשפט שאר שמונה חרשים, לפני ארבעה שופטים מחזויים (שני אנגלים, ערבי ויהודי), זיכה אחימאיר עוד בראשית הדיונים. המשפט סבב סביב השאלה באיזו מידה יש להא-

חליפת הכסב של הנאשם רוזנבלט שיחקה תפקיד מכריע. בעדותה אמרה סימה שהמתנקש לבש חליפה בעלת קווי זיגוג אדומים, זיהתה חליפה זו, בעלת קווי ישרים. הסניגוריה טענה שאי אפשר להבחין בצבע אדום בלילה.

טענות הסניגור

טענות הקטיגור

חוסר אפשרות תכנון

איש לא יכול היה לדעת שארלוזורוב יהיה במקום הרצח. הוא סעד ביום הששי ליד שולחן הנציג העליון, נסע משם לבן-שמן והגיע לפנות ערב למלון קטהידן בתל-אביב. לפי עדות אשתו לא התכונן כלל לבלות את הערב בתל-אביב. לטיוע על שפת-הים יצא באופן ספונטאני, בלי תכנית מוקדמת. לפיכך לא יכלו המתכננים של רצח פוליטי לדעת מראש שיהיה במקום המסיים, וממילא אין אפשרות שהרצח תוכנן מראש. רוב הרציחות הפוליטיות ההיסטוריות בוצעו בשעת הופעתו של הקרבן בטכס ציבורי קבוע מראש.

(הקטיגור לא נכנס לפרט זה במפורש, מתוך הנחה שדי לו בהוכחת עצם ביצוע המעשה עלידי הנאשמים. אולם הוא רמז שסטבסקי ורוזנבלט חיכו ל-ארלוזורוב בפתח בית-המלון, עקבו אחריו משם בשעת טיולו.)

הצגה פורנוגרפית

שני אנשים עקבו אחרי הזוג ארלוזורוב בצורה שאינה מתאימה למתכנני-רצח, אלא לגברים המבקשים לעורר את תשומת-לבה של פרוצה. לפי עדותה הראשונה של סימה ארלוזורוב עצמה עברו הגברים על פניהם כמה פעמים, ופעם אחת נתנו השניים לזוג לעבור בין איש לרעה. אותה שעה השתיו אחד הגברים לים. זאת היתה מן הסתם הצגה פורנוגרפית, שכאה למשור את תשומת-לב האשה, ולפי עדותה הראשונה של סימה ארלוזורוב הזכירה בו במקום לבעלה מקרה מפורסם (באותם הימים) של אונס אשה יהודיה בידי ערבים. מתכנני-הרצח לא היו נותנים לקרבנם להבחין בפניהם כה מקרוב.

(הקטיגור לא טיפל בפרט זה, הסתפק בציון העובדה שסימה ארלוזורוב הריגשה שעוקבים אחרי בעלה ואחריה.)

תנועה מינית מוזרה

בהתקרב הגברים בפעם האחרונה, לא נהגו כרוצחים פוליטיים, המוכים מראש לבצע את זממם. במקום זה נהגו כמקובל אצל פושעי-זמן המבקשים לבצע רק אונס. הראשון שאל "כמה השעה?" והדליק ננס. אותה שעה התקרב השני ועשה תנועה שתוארה עלידי סימה ארלוזורוב בעדותה הראשונה כ"תנועה מזרחית", ומסתבר שהייתה זאת תנועה מינית מזרחית שלא היתה ידועה לה. רק אחרי כן שלף הגבר השני מכיסו אקדח וטען בו כדורים. הוא ירה בארלוזורוב כאשר הלה פנה או זינק לעומתו.

(הקטיגור לא טיפל בפרט זה.)

שתיקתו של ארלוזורוב

ארלוזורוב הובא מיד אחרי היפצעו לבית-החולים הדסה. משך שעה שלמה היה בהכרה מלאה, שוחח עם אנשים שונים, בין השאר עם ראש-העיר, מאיר דיזנגוף, אף לאחד מהם לא אמר שלדעתו זאת התקשורת פוליטית. במקום זה אמר לאחד: "הייתו לי, אחרי-כך אניד לכם את הכל!" ולשני: "קשה לדעת מי היו האנשים?" מחקבל על הדעת ששחק מפני שלא רצה לסבך את אשתו בתקרית בעלת אופי מיני.

(הקטיגור לא טיפל בפרט זה.)

כיוון היריה אינו מתאים

ארלוזורוב נורה מצד ימין, הכדור נכנס לגופו בזווית של 30 מעלות כלפי מעלה. הנפגע נפל כשפניו אל העיר. סימה ארלוזורוב נתנה תיאורים שנים וסותרים של מצב ארבע הנפשות ברגע הגורלי, אולם עדותה המקורית אינה מתאימה בשום פנים לכיוון היריה כפי שנקבע בשעת ניתוח הגופה.

(הקטיגור לא טיפל בפרט זה.)

הראייה היתה לקויה

בעדותה הראשונה אמרה סימה שביקשה מבעלה לחזור הביתה מפני שהלילה חשוך מדי. בעדותיה המאוחרות יותר העידה, לעומת זאת, שהיטיבה לראות את פני המתנקשים. לפי הנסיגות שנערכו במקום הרצח עלידי מפקח-המשטרה טנבוים (הוא יהודה ארזי, איש שגרם לפני כחודש לחידוש הויכוח על פרשת ארלוזורוב) אי-אפשר היה במרחק הנתון לראות בבירור את פני המתנקשים. הפנס הידלק רק לרגע קט, ולא יכול היה בשום פנים לאפשר לסימה לראות את המתנקשים.

בעדותה אמרה סימה ארלוזורוב שהיה זה ליל-כוכבים בהיר. החוקר הבריטי שביקר במקום באותו לילה, אחרי ה- מעשה, יכול היה להבחין בקחים כל-ימים בדמותם של אנשים. קשה לקבוע בוודאות פרטים מסוג זה. (בדרך כלל נקט הקטיגור בקו שבכלל לא חשוב מה אמרה סימה ארלוזורוב בעדותות קודמות, אלא שקובעת רק עדותה בבית-המשפט.)

דיבור במבטא ערבי

תשעה עדים שונים העידו כי מיד אחרי הרצח נתנה סימה את הרושם הברור שהמתנקשים היו ערבים. לחוקר הבריטי אמרה שהמתנקש הראשון שאל "כמה השעה?" בעברית בעלת מבטא מזרחי. קשה דן, בעלת המלון, שזיברה עם סימה מיד אחרי המקרה, העידה שאמרה שאחד לבש בגדים אירופיים. השני בגדים ערביים. ביומן המשטרה ביפו נרשם מיד אחרי המקרה כי המתנקשים היו יהודים מזרחיים. קטע זה נתבסס, כנראה, על הודעתו הטלפונית של השוטט שרמייסטר, שביקש לקרוא לקצין בריטי. שני שוטרים העידו שלדברי סימה היו המתנקשים ערביים. עז אחר העיר שהוא הביע את דעתו שאין הערבים מרבנים לבקר בתל-אביב רגילי שר-

אין שום הוכחה שסימה ארלוזורוב אמרה אי-פעם שהיא חושבת כי המתנקשים היו ערבים. ההודעה הראשונה שנמסרה לתחנת המשטרה ביפו מיד אחרי המקרה, מקורה אינו ברור, ויש כה כמה אי-דיוקים ביחס לשם הנרצח ("דוקטור משה") ומקום הרצח ("בר-חוב"). לכן ייתכן מאד שגם תיאור

נעלי מטבסקי זוהו, כביכול, עלידי הגנשים. הקטיגור לא עמד על כך, בשל צורתו החשודה של הזיהוי.

חולצת ארלוזורוב (למעלה) ומעילו (למטה) הובאו עלידי הסניגור כהוכחה שכיוון היריה שרצחה את ארלוזורוב אינו מתאים לעדות סימה ארלוזורוב.

משמרות מוגברים של המשטרה דאגו לבטחון מסביב לבית המשפט. דעת הקהל הגיעה לנקודת הרתיחה בשעת הדיון. עתוני הארץ הוציאו כמה פעמים ביום מהדורות מיוחדות. רושם מיוחד עשה מאמרו של זאב זיבוסינסקי בעתון פולני, שתבע מנאמניו לנהוג בשקט ובבטחון.

ביום הזיכוי שוב נקטה המשטרה באמצעי זהירות. קודם לכן כלכלו חברי מפא"י את מודעותיו של הרב קוק, שהאמין בצדקת סטבסקי, בכתובות גנאי ובסימנים של צלב הקרס. כן הושמע במיוחד אבא אחימאיר, שנקרא בפי המתנגדים לו בשם הנאי "אבאחמר".

הנאשמים כעריבים לא היה מדייק.

אולם סימה אמרה לו שהיא בטוחה ב-100% שהיו אלה ערבים. בשעות הקטנות של אותו לילה דרשה במשטרה שיראו לה את תמונותיהם של פושעים ערביים. אם בעדויות מאוחרות יותר הכחישה סימה ארלוזורוב בהחלטיות קיצונית את כל העדויות האלה, הרי הכחשה זו כשלעצמה מוכיחה כי פעלה על פי הוראות פוליטיות, ושהיה מנוי וגמור עמה להכניס לרצח את התוכן הפוליטי שהיה רצוי למשטרה הבריטית ולמנהיגי הישוב היהודי.

זיהוי כוזב

סימה ארלוזורוב זיהתה את הנאשמים בצורה כוזבת. היא בחרה בסטבסקי מתוך 10 תמונות, אולם סטבסקי היה היחיד מבין כל המצולמים שענד עניבה. במיסודר היה בלס סטבסקי מפני שהיה הגבוה ביותר ומפני שלא היה מגולח. תחילה זיהתה סימה גם רחיוניסס אחר, אולם חזרה בה אחרי שהקצין האנגלי גילה לה שהלה איתר יד ימינו. את רוזנבלט זיהתה בשעה שהקצין האנגלי הובילה כשזרועו חובקת את גבה ואחרי שהאנגלי אמר לה בפירוש להצביע עליה.

עקבות בכרם

אין זה מתקבל על הדעת שהעקבות שנתגלו עלי ידי הגששים אמנם היו עקבות הרוצחים. הרוצחים היו מעוניינים להסתלק במהירות האפשרית בקו ישר, ואילו העקבות שנתגלו הלכו סתור-סתור. מתקבל על הדעת שהיו אלה רק עקבות השוטרים שערכו את החיפוש לפני בוא הגששים.

האליבי של סטבסקי

האליבי של סטבסקי משכנע דווקא מפני שאינו מושלם לגמרי. בין 7 ל-8 בערב היה במסעדת השרון בירושלים, ושם נראה עלי ידי עדים שונים, ביניהם צעירה שנעצה בו מבטים באותו זמן והרגישה שגם הוא מתעניין בה. בשעה 12 בלילה ראו חבריו לחדר בבית המלון תורגמן בירושלים שמיטתו תפוסה, ובבוקר ראוהו שוכב במיטה זו.

האליבי של סטבסקי אינו חשוב כלל, כי כל פרטיו שהובאו אינם מונעים את האפשרות שסטבסקי היה בשעה 9 לפני מלון קסה'דן ועקב משם אחרי הנאשם. הוא יכול היה להיות קודם לכן בירושלים, להורר במכונית לחל'אביב, לבצע את הרצח ולחזור לירושלמה. איש לא ראה אם השוכב במיטת סטבסקי בחצות אמנם היה סטבסקי. לא חשוב אם היה במיטה זאת בבוקר.

ידויו של עבד אלי-מג'יד

ידויו המקורי של עבד אלי-מג'יד משכנע לחלוטין. אולם המשטרה ביקשה למן הרגע הראשון לשבור ידויו זה. היא השמיטה מן העדות הראשונה את העובדה שהערבי זיהה בתור ערימה של כדורי אקדח את הכדורים מן הסוג ששימש לביצוע הרצח. מיד אחרי הודויו כלאה אותו המשטרה בצינוק, כאילו כדי להענישו. ביום בו היה על המשטרה להביאו לבית המשפט לשם הוצאת פקודת מעצר, לא הובא לשופט, כנראה כדי למנוע בעדו לגלות שהודה ברצח, דבר שגם הוסתר מפני סניגורי סטבסקי. המשטרה לא נתנה לעבד אלי-מג'יד להעיד בשבועה, והיא לא לקחה אותו למקום הרצח כדי שייציג את תאור הרצח במקום. במקום זה אמרו לו הקצינים בכור שיטרת ושאוקי ביי שיתכן ויתלו אותו. ביום בו חזר בו מהודאתו, אחרי ששוכנע עלי ידי כמה נכבדים ערביים שהוכנסו לחאו בניגוד לחוק, הובא לרופא כדי שיקבע אם אמנם הוא בגיל בו מותר לתלות רוצח. אין ספק שהדבר נעשה כדי להפחיתו.

הסניגור הוראס סמואל, שהובא מאנגליה, נכנס לבית המשפט בהליכתו השפופה הרגילה. הגנתו היתה מזוהרת, שברה את חוט השדרה של העלילה.

שתי נפשות מרכזיות של המחזה היו אבא אחימאיר (ימין) ואברהם סטבסקי (שמאל), הנראים בתמונה מתהלכים בורשא עם שמואל מרלין. אחימאיר נאסר בגלל היותו מנהיג אגודת "הסיקריקין", מחתרת לאומית קיצונית.

הרגע הגורלי: קהל סקרנים מתאסף לפני בנין בית'המשפט העליון בירושלים, שעה ששוטרים בריטיים (שמאל) מוציאים ממכונית'האסירים את אברהם סטבסקי (בעל כובע המצחיה) כדי להעלותו לאולם בית'המשפט, בו עמד להיקרא פסק'הדין הסופי של הערעור. בערעור זה ביטל בית'הדין הגבוה את פסק'הדין הקודם וזיכה את סטבסקי, מתוך הנחה שאין עדות מספיקה לעדות הראשית של טימה ארלוזורוב, אשר העידה בבית'המשפט שהכירה את הנאשמים כמבצעי הרצח על שפת'ימה של תל'אביב.

ידין המלא של האסיר עבד אל-מג'יד : כן

הודעתו של עבד אל-מג'יד אל הינדי אל-בוכארי, יושב ביפו, בשכונת מנשיה, ברחוב מספר חסן ביי, מכונאי מושלמי, בן 17.

שאלו אותי, אם הוא רוצה לחזור על ההודעה שהודיע לסגן המפקח הכללי בקשר עם רצח ד"ר ארלוזורוב, כדי שירשמו את הודעתו בערבית. כמו כן הודיעו לי, שאינו מחוייב לעשות זאת, ושחוא חפשי למסור את הודעתו או שלא למסרה ושכל דבריו עלולים להרשם בכתב ולשמש עדות. האיל' ומה שאמר לסגן המפקח הכללי קובע אותו כאחד מן המשתתפים ברצח של ד"ר ארלוזורוב. הוא השיב : "אני רוצה למסור הודעה, וזהו הודעתי" —

נך למייד לתל'אביב

יום ששי, שאיני זוכר את תאריכו, אבל זוכר אני שבאותו יום ערך האתליט מוכ'תר חוסיין אל-מצרי את הצגתו במגרש "בריה" שמאחורי רחוב איסכנדר אעואד ביפו, על שפת הים, הלכתי לראות את ההצגה ב-3.30 בערך. על המגרש נפגשתי עם כאליל קארקור האופה, אחר כך נצטרף אלינו עיסה אל-אברש. שלשנו עמדנו יחד. שהינו במגרש עד 5 בערך : בגמר ההצגה הלכנו שלשנו למנשיה, בשכונת נוה'שלום : כשהגיע כאליל קארקור לביתו בשכונת סעיר, עזב אותנו והלך ברחוב המוליך לביתו, אני ועיסה המשכנו את דרכנו ברחוב נוה'שלום. עיסה אל אברש אמר לי : "השעה מוקדמת, נלך לטייל לתל'אביב". הסכמתי לו והלכתי עמו לתל'אביב. טיילנו ברחובות ראיונע עדן, אופיה, ראיונע מוגרבי, ומשם הלכנו לשפת הים של תל'אביב. הגענו לשם ב-7 בערב בערך. טיילנו על שפת הים, כלומר, על המדרכה שממול למרחצאות, ואחר כך אמר לי עיסה אל-אברש, "נטייל על שפת הים לעבר עכדול נבי ונחזור". הסכמתי לו.

רדנו יחד לשפת הים. כבר החשיך, והלילה היה מעונן, מפני שהימים היו ימי סוף החורף, כימי האביב, השעה היתה 8 בערך. אפשר יותר, ואפשר פחות. איני יכול לומר, מהקיונו הלכנו אני ועיסה אל-אברש ישר לעכדול נבי. בדרכנו, קודם הגענו לבית הקברות של עכדול נבי, במרחק של 5 מטר בערך, פגשנו יהודי בלוי'ת יהודיה, מטילים על שפת הים לצד צפון לאחר שהלכנו כעשרים רגע מן הקיונו. בדרכנו הגענו הימה, ועיסה הולך מימיני. כשעברנו על פניהם, היה עיסה קרוב אליהם יותר, ואנו, אני ועיסה, המשכנו את דרכנו לצד צפון לאחר שהלכנו כעשרים רגע מן הקיונו.

בדרכנו הגענו לשכונת יהודית, צריפי עץ חדשים ובנינים חדשים מעבר לבית הקברות של עכדול נבי על שפת הים. הגענו לשכונה וישבנו על יד בית שלא נגמר בנינו, ושהיה סמוך לים ביותר. בשעה שהייתי יושב עם עיסה, ראינו את היהודי והיהודיה שפגשנו אותם לפני בית הקברות של עכדול נבי עוברים על פנינו : ראינו שנכנסו לשכונה, אח"כ חזרו על שפת הים לעבר תל'אביב. יכולנו לראות את היהודי והיהודיה לפנינו. עברנו על פניהם.

כשהגענו סמוך לעכדול נבי אמרתי לעיסה, חכה עד שאטיל מים. עיסה חכה במרחק של 4-5 מטרים, ובשעה שהטילי מים, עברו אותנו היהודי והיהודיה. גמרתי להטיל מים, ואז אמר — כשגמרתי להטיל מים היו היהודי והיהודיה קרבים אלי, עיסה עמד במרחק מה ממני ומהם 4 או 5 מטרים לפני.

שאלתי את היהודי בעברית "איזה שעה עכשיו?" היהודי אמר לי "אי אפשר לראות את השעון, אין אור", הוצאתי את הפנס מכיס מעילי והאירתי את ידו של היהודי ואמרתי לו "יש לי בטריה". ראיתי שאותו יהודי מביט לפניו. הבטתי באותו הכוון וראיתי את עיסה אל אברש מתקרב אלי, כחנתי את אור פנסי כלפי עיסה וראיתי שהוא מכוון אקדח "גניקל רוס" שחור ומתקרב ליהודי, שגם הוא הלך לקראתו. מיד ירה עיסה אחת וברח לעבר עכדול נבי אל ההר. ראיתי, שהיהודי נפל לארץ. שהייתי כרגע ואחר כך ברחתי לעבר עכדול נבי בדרך שבה ברח עיסה.

חשקתי באשתו...

געתי אליו מתוך ריצה בין בית הקברות, של עכדול נבי והכרם. עיסה אמר לי "רוץ, שמא יתפסו אותנו". שאלתי אותו "למה ירית בו?" עיסה אמר "כיוונתי את האקדח כדי להפחידו, מפני שחשקתי באשתו ואולי היה מתרחק ממנה והייתי מתקרב אליה. ראיתי שהוא הולך לקראתי וחשבתי שהוא רוצה לקחת ממני את האקדח ויריתי בו". אמרתי לו "אתה כונת אליו את האקדח. וכי חושב אתה שאשתו מופקרת?" עיסה אמר "חשבתי שיפחד ולא ידבר. כשראיתי אותו מתקרב אלי, יריתי בו".

כשיצאנו מן הכרם, התחלנו מהלכים כרגיל, אבל אחר כך החשנו את צעדינו עד שהגענו לדרך סומיל הישנה, ומשם נכנסנו לשרונה, ומשרונה ליפו דרך הפרדסים מאחורי נוה'שאנן. הגענו לדרך שכונת אל-אראגה המוליכה לדרך סלמה, ומשם ליפו, והלכנו כל אחד לביתו, ולא ידענו שהאדם שירה בו עיסה, מת, אבל ממחרת בבוקר, כשהייתי בחנותי, באו אלי לקוחות יהודים שאיני יודע את שמותיהם, והיו מדברים ביניהם שנהרג ד"ר ארלוזורוב על שפת הים באותו לילה, ואמרו שהוא יהודי חשוב. אחר כך, אחר הצהריים, נתפרסם הדבר בעתונות.

ביום שבת אחר הרצח, בא עיסה אל-אברש לחנותי אחר הצהריים. אמרתי לו, "האם שירית בו הוא ד"ר ארלוזורוב. מה עשית?" עיסה אמר, "מנין היה לי לדעת שהוא דוקטור. חשבתי אותו לאחד מן היהודים הללו".

שעה ששוחחנו, הודבקו מודעות בערבית על דבר הרצח. אני ועיסה ניגשנו אל המודעות ואחד קרא אותן לנו. היה כתוב, ששני אנשים הרגו את ד"ר ארלוזורוב, ומי שיכיר אותם יקבל 500 לירה מן הממשלה ו-1000 מאשתו. עיסה אמר לי "נחזור לחנות". חזרתי לחנותי. הוא אמר לי, שלא אדבר על הדבר הזה. אמרתי לו "אם תדבר אל חבריך, במקום שתבוא הממשלה ותתלסנו, אלך אני וארדני לממשלה". עיסה אמר "לא אדבר". אחר כך אמרתי "אם לא תדבר, שום אדם לא יזכיר אותך ושום אדם לא יכיר אותך ואם אשמע שדברת אל חבריך אדבר אל הממשלה". עיסה אמר "לא אדבר" והלך לו.

פחדתי שמא תזוהה חיה יהודיה אותי

דשים או חדשים וחצי לאחר הרצח של ד"ר ארלוזורוב, נמצאו על עיסה כדורי "גניקל רוס", אותם הכדורים שבהם ירה בד"ר ארלוזורוב. הוא נאסר לחודש יום. 20-15 יום ישב בבית הסוהר, ואחר כך הוצא לעבודת חוץ ועבר בתחנת המשרה במנשיה. כשהוצא מבית הסוהר לעבודת חוץ, בא אלי לחנות ואמר לי "אתה יודע מה קרה?" אמרתי לו "שמעתי שאתה בבית הסוהר ולא ידעתי בשל מה". אמר לי "כשהלכתי עם חברי עכד'אראוף ארשנטי בלילה בשכונת מנשיה, ראו אותנו שוטרים, ואחד מהם קרא "בוא עיסה". אמרתי לו מרחוק "מה אתה מבקש ממני?" אמר "בוא. אני רוצה לדבר עמך דבר". עזבתי את חברי וברחתי. היה עלי אקדח וכדורים. הטמנתי את האקדח באדמה ושכחתי את הכדורים בכיסי. חשבתי שהם יבדקו אותי. נגשתי לשוטרים ואמרתי "מה אתם רוצים?" ענו לי "אנו רוצים לבדוק אותך".

כשבדקו אותי, מצאו את המטפחת ובתוכה היו הכדורים. הם שאלו אותי "מה זה?" אמרתי להם "כסף". פתחו את המטפחת ומצאו את הכדורים. הביאו אותה לחנותי ועצרו אותי בבית הסוהר עד ליום פתח, ודנו אותי למאסר חודש על הכדורים הללו. בשעה שהייתי בבית הסוהר, ראיתי שבאו יהודים לבית הסוהר. שאלתי את האסירים המושלמים שהיו בבית הסוהר, והללו אמרו לי, שהם אסירים הנאשמים ברצח ד"ר ארלוזורוב. כששמעתי זאת וכשאמר לי שהיהודיה מבקרת בבית הסוהר לשם זיהוי, פחדתי שמא תזוהה היהודיה אותי, אם יקראו אותי לזיהוי מפני שכונת את המגן החשמלי בפני. או השתדלתי שיוציאו אותי לעבודת חוץ".

אמרתי לו "מכיון שלקחו ממך את הכדורים יכירו אותך". עיסה אמר "אין צורך שתדבר על זה. נחכה". אמרתי לו "אם יאסרו אותך אדבר". הוא אמר "אם יאסרו אותי אכחיש". אמרתי לו "וכי חושב אתה שהאדם הנרצח הוא פלח מן אל-עראישה. הוא דוקטור וראש אגודה". אמר לי "שתוק, ואל תדאג לי". אמרתי לו, "לא אדבר עכשיו, אבל אם יתברר על פי הכדורים שנלקחו ממך, אומר, שאתה ירית ואני הייתי באותו מעמד".

תשתוק בענייני ואני אשתוק בעניינך

אחר חדשים או שלושה בא עיסה לחנותי ומצא אותי כועס. אמר לי "למה אתה כועס?" אמרתי "הבריות אמרים שרוצח אחי הוא לוטפי אל-חלבי ולא אחי היושב בבית הסוהר". הוא אמר "ומה אתה חושב?" אמרתי לו "חובה עלי להנקם ולהרוג אותו". עיסה אמר "אם אתה רוצה להרוג אותו, נהרגהו יחד, כדי שתשתוק בענייני ואני אשתוק בעניינך. הסכמתי לו, ולאחר ימים אחדים בא עיסה לחנותי ושנינו החלטנו להרוג את לוטפי אל-חלבי בו בלילה.

סגרתי את החנות ב-8 או 8.30 בלילה והלכנו לקחת את נשקנו. אני הבאתי סכין ארוך ודגא הבגא אקדח ופנינו נמשחו בחמם ריחם בלחנו לנוה'שלום ונשינו שם רשאונו משונית

... I am a nurse.
 ... I remember the night Dr. Arlosoroff was killed.
 ... I took Dr. Arlosoroff in a car to the Hadassah.
 ... I took him from the place near the factory Lefcovich.
 ... It might have been 10.15 p.m. or a little later or earlier but after ten o'clock.
 ... I spoke with Dr. Arlosoroff.
 ... I remember what he told me.
 ... He complained of pains but he did not tell me anything about the treatment. He told me to take his latter-
 ... folio from his pocket. He gave me a folio which
 ... contained money. I handed this over to Mr. Kampf.
 ... He is a constable.
 ... He asked me on a few occasions about his wife that night
 ... Can you remember how he asked you?
 ... He asked me when will she come and whether it will be soon.

(no questions)

(The evidence was read and signed)

-----000-----

I remember that Mrs. A. Arlosoroff said to me that she was at the end of the road, was at the time being

כתב ידו של ז'בוטינסקי : המנהיג הרומניסטי עבר בעצמו על כל החומר והוסיף את הערותיו. עמוד זה (חקירת העד בלומנשטיין על ידי בכור שיטריט) מתאר כיצד שאל ארלוזורוב הגועז בבית החולים מתי תבוא אשתו. רשם ז'בוטינסקי : "מזר שגב" א. שידעה היטב כי מקומה ליד מיטתו (של בעלה) היתה עסוקה אותה שעה עם המשטרה במקום אחר."

על לוטסי אל-חלבי עד שסגר את חנותו. לאחר שסגר, הלך ברחוב מסגד חסן ביי ואנו נכנסנו לסימטה והמתנו לו על ידי בית החרושת של עיריית הסמוך למסגד.
 כשנתקרב אלי לוטסי אמרתי לעיסה "זהו לוטסי". עיסה אמר "אם יראה אותך יכרת, ואני אלך מסביב ואפגוש בו ברחוב השני. אם יכרת נניח לו, ואם לא יכרת, אנש אליו ואירה בו". ראיתי, שעיסה ניגש אל לוטסי ודבר עמו עד שהגיעו לרחוב הים הסמוך לביתו, ובתחילת הרחוב ירה בו שתי יריות ואני נגשתי אליו ודקרתי אותו וברחתי לעבר הים. כשהגענו לים אמר עיסה "בוא ונטמין את הנשק". הטמנו את הנשק באדמה והלכנו איש לביתו. לאחר חצי שעה באה המשטרה לביתי בלוית אחי עבד אל-חמיד.

השוטרים קראו אותי ויצאתי מן הבית. הם אסרו אותי והשוטר שאל אותי אם הרגתי את לוטסי אל-חלבי, אמרתי לו "לא". הביאו אותי לתחנה יחד עם אחי, ואחר כך שאל אותי עיונת אפנדי "אתה הרגת את לוטסי א-שאמי?" הכחשתי את הדבר, והם עצרוני בתחנת המשטרה שבמנשיה עד הבוקר, ואז לקחו אותי ואת אחי לזיהוי העקבות. משעשו זאת, החזירוני לבית-הסוהר.

אחר יומיים עמדתי לזיהוי. אחותו של הנפטר זיהתה אותי מפני שהכירה אותי קודם לכן. היא זיהתה גם את אחי. היא ראתה אותי בשעה שנערך זהו העקבות מפני שהיתה עומדת בין הנשים. לאחר יומיים הובאתי בפני השופט החוקר. הסרגנט שהיה שם עבד אל-רחמאן אמר שם, שעקבותי והותיים עם הצעדים שנמצאו בדרך, ושלקח מביתי זוג מכנסים מוכתמים בדם. השופט החוקר הוציא פקודה לעצור אותי ואת אחי 15 יום. כשחזרתי לבית הסוהר חשבתי, שמכיוון שהוכח רצח לוטסי נגדי, אדבר את האמת, הלכתי למפקח עיונת אפנדי ואמרתי לו, שאני עם עיסה אל-אברש רצחתי את לוטסי. עיסה הובא, אבל הכחיש את הדבר. המפקח אמר לי "אשים אותו בבית-הסוהר, ואתה תדבר אליו". אחר כך הביאוני לבית הסוהר של המשטרה בירושלים.

לאחר שנשפתי, שחררו אותי מבית-הסוהר. כשחזרתי לבית-הסוהר ביפו, לא מצאתי אותו עוד, שאלתי את עיונת אפנדי "למה הוצאתם אותו?" עיונת אפנדי אמר לי "דרושות לנו הוכחות נאמנות כדי לעצור אותו" ושאל, אחי, אם יש עדים שראו אותי עם עיסה כשרצחנו את לוטסי, אמרתי לו "אילו היו עדים, לא היינו הורגים אותו. אבל יש הוכחות שעיסה בא אלי בכל לילה". מכיון שאמר לי המפקח, שעיסה מכחיש את קשריו עמי מזה שנתיים, וכשהינינו, שהמשטרה לא אסרה את עיסה, החלטתי לגלות את דבר רצח ד"ר ארלוזורוב כדי להראות לתביעה הכללית, מיהו השקרן, אני או עיסה אל-אברש.

שעה שהייתי בבית הסוהר בירושלים, פגשתי את סוכבי ועבלאוי. הוא שאל אותי "למה אתה כועס?" ספרתי לו דבר הרצח של ד"ר ארלוזורוב הוא אמר לי "מוטב שתדבר עכשיו, ושני המשפטים יתבררו יחד". הוא הגיד את הדבר למפקח בית הסוהר, והמפקח שלח אחריי ושלח אותי למפקח של המחלקה לחקירת פשעים, ואני ספרתי לו את הענין.

בלילה שבו נרצח ד"ר ארלוזורוב ובשעת הרצח הייתי לבוש מעיל כחול סגור בכפתור האחרון מבפנים, מכנסי היו ארוכים. בשעה שנוכחתי בהצגתו של האתליט

רצחתי את ארלוזורוב!

מכירת חוסיין, הייתי לבוש כותונת פסים ממש, צוארון פסים לבן ועניבה צבעונית. הייתי נעול נעליים שחורות, בעלות שרוכים. עיסה היה לבוש מעיל חאקי צהבהב, מכנסים ארוכים, ובראשו היה כובע שצבעו דומה לצבע מעילו: לא היה לו סרט מבחוק, ועור מבפנים, ועוד היה לבוש חלוק ערבי בעל פסים לבנים ובלא עניבה. איני זוכר את צבעו של החלוק. הוא היה נעול נעליים שחורים מן המין הנקרא "בלגה".

עיסה נתקרב אליו וירה בו

"ר ארלוזורוב היה לבוש מעיל אירופי. איני זוכר את צבעו ולא את דמותו. איני זוכר אם היה כובע בראשו. לא ראיתי בידו כלום. אינו גבוה ולא נמוך, ואיני יודע אם היו לו משקפים. איאפשר לתאר אותו, מפני שראיתיו אך ורק באותה הזדמנות. האשה שהיתה עמו היתה קצרת קומה ממנו קצת. באותה שעה היו פניה לבנים. איני זוכר את הצבע של שמלתה. ואיני זוכר אם היה כובע בראשה. איאפשר לתאר אותה יותר, ולא אוכל לזהותה. לא אוכל לזהות את הצילומים של ד"ר ארלוזורוב.

בשעה שירה עיסה בד"ר ארלוזורוב, עמדתי על יד ד"ר ארלוזורוב מימיני במרחק של פחות מחצי מטר. עמדתי על ידו במרחק פחות מחצי מטר מצד שמאל. כלומר מצד הגבעה. עיסה נתקרב אליו מפנים וירה בו וירה אחת ממרחק של מטר אחד כשניגש אליו ד"ר ארלוזורוב. כשקרה זה, לא היה שום אדם חוץ מד"ר ארלוזורוב והאשה שהיתה עמו, אני לא עמדתי לפני האנשים הללו שהיו על שפת הים ולא דברתי עם אף אחד מהם. לא האירותי פני אדם בפנסי באותו לילה חוץ מד"ר ארלוזורוב ועיסה, אבל קודם לכן הייתי מאיר לו את הדרך, כדי שיוכל לראות איך ללכת.

אני רוצה שיהא עמי אקדח תמיד

פגשתי את עיסה על מגרש המשחקים באותו יום, היה לבוש חליפת חאקי צהבהבת ועל ראשו היה תרבוש. איני יודע אם היה עמו אקדח, אבל כשהיינו בתל-אביב, קודם שהלכנו לרחוב ראינוע אופיר כלומר, כשהיינו ברחוב הרצל, ששם הגימנסיה, אמר לי עיסה "גלך הביתה, מגיד". עברתי עמו רחוב גדול מלא חול בקרבת רח' שבוי עד לביתו. כשהגענו לשם, אמר לי "חכה רגע". הוא נכנס לבית, ואני חכיתי בחוץ כעשרה רגעים. אחר-כך יצא, ובידו האחת אקדח ובידו השניה כדורים. הוא עמד על ידי ברחוב וטען את אקדחו בששה כדורים. באותה שעה היה כובע בראשו.

משם הלכנו לתל-אביב, ואחר-כך לשפת הים, ושם קרה מעשה הרצח. כפי שאמרתי קודם לכן. לא שאלתי אותו, למה חבש כובע לראשו אבל שאלתי אותו, למה הביא את האקדח, והוא השיב "אני רוצה, שיהא עמי אקדח תמיד". על זה מוכיחה העובדה, שנמצאו עליו כדורים לאחר זמן.

שכחתי להזכיר, שביום שבת, לאחר שקרא לפנינו אדם אחד את המודעות, הלכנו אני ועיסה לחנותו של אל-גלאים בנוה-שלום ושתינו לימונד, ושם חיתה מודעה מונחת על השולחן, ואל-גלאים קרא אותה והסביר לנו את תכונה ואמר שהיו שני אנשים, אחד דבר אל ד"ר ארלוזורוב בעברית, והשני נגש אליו וירה בו, ואם יש מי שיוכל להודיע על דבר שני האנשים הללו, תשלם לו הממשלה 1000 לירה. עאדל אל-גלאים אמר לעיסה, "האנשים המוכרים זיפוף מן הנזהר והדייגים עומדים בסכנה שתתפוס אותם הממשלה, מפני שהם רגילים לעבור באותה דרך".

עיסה חשב שסיפרתי את הדבר לעאדל, וכשחזרנו לחנותי, שאל אותי עיסה אם דברתי על הדבר עם עאדל או עם אדם אחר. אמרתי לו "לא". והסבה שלא הודעתי לממשלה כדי לקבל את ה1500 הלירות היא ששמעתי אנשים אומרים מי שמוסר ידיעה מושיבים אותו בבית-הסוהר. פחדתי לדבר. שמא יושיבו אותי בבית-הסוהר, וזוהי הודעתי.

נקראה באזני, והוא אשר אותה ואמר, שנרשמה בדיוק.

על החתום : **עבד אל-מגיד אל-בופארי**, הנאשם. ירושלים 12.1.34, נרשם על ידי ובכתב יד.

על החתום : בכור שיטריט

ט. מ. מ. מ. ח. פ.

ליד הכותל המערבי מודה סטבסקי (כובע המצחיה) לאלהים על שחרורו. לידו רוזנבלט.

• כבר עכשיו אפשר לגלות כמה התפתחויות הצפויות מיד לאחר הבחירות ובהדשים שלאחריהן:

גל-פיטורין יגאה במפעלי ההסתדרות. תוכנית ייעול, שכונתה לפטר את כל העובדים הבנתי-פרודוקטיביים, מוכנה זה זמן מה, אך הוצאתה לפועל נדחתה עד לאחר ה-26 ביולי, כדי לא לגרום להתרוממות אנטי-מפא"ית.

הדרישה להעלאת יהודי ברית-המועצות ומדינות הגוש המזרחי תרד מפרק הנאומים הפוליטיים.

משה שרת יקבל מכונית חדשה, קאדילק 1955, שהוזמנה בארצות-הברית ואשר משלוחה עוכב לעת-עתה.

מחירי מוצרים חיוניים יעלו. ראשונים בתור: לחם, קרח, חלב, תחמוכה, עתונים.

הורדה ניכרת של רמת-המחיה המנופחת תיכפה על-ידי האוצר, המודאג מסיכונים של שקיעת עודפי המטבע-הזר וירידה יחסית של היצוא. לאחר הרחוקה היחסית בשנה וחצי האחרונה מראה היצוא, המלאכותי בחלקו, סימני התמוטטות, בעוד היבוא אינו יורד. האוצר חושש להרעה נוספת במצב המטבע-הזר, מכין תכניות לצימצום צריכתן של סחורות-חיוניות. פעולות אלו המנוגדות לגישת הצ"כ, תהווה במפא"י משקל נוסף למצדדים בקואליציה עם אחדות העבודה.

תורכיה עוזרת לשוב ולהפחית בקרוב את הציבור הישראלי, על-ידי פירסום הודעה פרו-ישראלית, המצדיקה בשילובה המלא של ישראל במרחב. עקשנותה של מצרים, המתנגדת לבטית תורכיה-עיראק, וכן הרעת היחסים עם סוריה הן שיגרמו לצעד, שערכו תעמולתי בלבד.

תשובת פון העממית לפנייה ישראלית על קשירת יחסים דיפלומטיים בין שתי המדינות תגיע תוך ימים ספורים ארצה.

• ארבעת החיילים ושלושת חברי קיבוץ גונן לא ישוחררו בקרוב על ידי הסורים והלבנונים, למרות שידוליו של הגנרל ברנסי, שנשע לשם כך לדמשק, שתי מדינות אלה החליטו לחכות עד לבידור מצב השיחות המתנהלות בין ישראל ומצרים בדבר הסדר הגבולות, לפני שי ינקטו בצעד כלשהו.

• אכזבה מחכה לחובבי ה-ספורט שקיוו כי המאמן האנגלי לכדורגל ג'ק גיבנס ישפר את מצב ספורט זה בארץ. גיבנס הינו מאמן קבוצות מקצועיות ואילו מעמד שחקני ישראל הוא מעמד של חובבים, המקשה על שמירת רמה גבוהה באימונים ובמשחקים. בחוגים רבים מתחזקת הדיעה כי רק טיפוח קבוצות כדורגל מקצועיות עלולה לתת לישראל נבחרת ליאומית הראויה לשמה.

חבר הכנסת משה קלמר, אשר הבטיח להתפטר אם ייבחר לכנסת השלישית, לא יתפטר, כדי להזים את פרסומי שורת המתנדבים. קלמר הוא חבר הפועל המזרחי, מנהל חברת משכנות הבונה את שיכוני הפועל המזרחי, הוא הועמד לדין פנימי במפלגתו, נמצא חייב בכמה האשמות, חוייב לפרוש מכל תפקיד ציבורי, כולל מקומו הריאלי בכנסת השלישית. פסק-הדין לא יבוצע, מאחר שחוגים במפלגתו טוענים כי ביצועו ישמש אישור לשמועות הכבדות אודות מכירת כיסאות-הכנסת בהפועל המזרחי.

יהודה דגנר, מנהל מחלקת העלייה של הסוכנות בטהראן, שהואשם במעילות במכירת דולרים ואשר עניינו הושתק מהסכם כינומפלגת, ירחה שובו ארצה עד לאחר הבחירות והרכבת הקואליציה החדשה. אם כי אשתו וילדיו של דגנר חזרו ארצה זה כבר וגרים בדירה מפוארת שנמסרה להם על-ידי הפועל המזרחי, לא יחזור דגנר, השווה בעינינו עסקים בלונדון, מחשש ניצול הפרשה נגד מפלגתו.

מבקר המדינה עומד לפרסם דו-חות חריפים על אחדות מהעיריות. כמו כן, יקדיש משרד המבקר תשומת לב רבה יותר למחשק המוניציפלי. השטרוריות הפורצות מדי פעם סביב העיריות תועלנה בדו"חות המבקר אשר יציע, בין השאר, הקמת בתי-דון משמתיים מיוחדים לעובדי הרשויות המקומיות, בדומה לבית-הדין של נציבות המנגנון. כן ידרוש המבקר כללים ברורים יותר לגבי סמכויותיהם של ראשי-העיריות.

בקרב יתפתח מאבק בין מוחרי הדברים והבגדים המוכנים סביב קביעת מועד התחלת מכירת סוף העונה. אשתדק פתחו כמה בתי מסחר במכירה מוזלה לפני התאריך המקובל, הותקפו קשות על-ידי חבריהם למעמד. במגמה למנוע קרע בחזיתם, יקדימו השנה הסחורים את מכירת סוף העונה בשבועיים לפחות, יזכו את הצרכן בהנחה שלא במועד.

ברית-המועצות והגוש המזרחי ירכשו כמות מוגדלת של פרי ישראלי השנה. לעומתה, יקנו ארצות אירופה המערבית פחות פרי ישראלי, כתוצאה מהתחרות אמריקאית-ספרדית. הסיכויים בשוק האנגלי: עליה נוספת.

העם

אלמוני א'

לפני חדשים קרא אלמוני א' לאלמוני ב', הטיל עליו לפוצץ את המערכת של שבועון מסויים. שד הטור, שהיה כלוא זה כמה שנים בבקבוק, השתחרר ומתח את שריריו. תוך שבועות מעטים צירף יחד מקהלה רבת רושם של קולות נפץ. הרשימה המלאה עד לפני שבוע:

- פצצה במערכת העולם הזה. לא הת-פוצצה.
- פצצה בדפוס העולם הזה. פצוץ קל.
- פצצה בשכונה ירושלמית. שני נפי-געים.

- פצצה בבית-חרושת בית-לחם. ללא נפגעים.
- פצצה במקום הופעתה של אמנית אידישאית. שני פצועים קל.

- פצצה ליד ביתו של ביאליק דה-סטו. ללא נפגעים.

- השבוע נוספו שתי חוליות נוספות:
- פצצה במקום נאומי של ישראל רוקח.
- פצצה במקום נאומי של ראש עיריית תל-אביב.

שוליות הקוסם. שום אורח פשוט לא יכול היה לדעת בבירור מי אחראי לכל מעשה. אולם לא יכול היה להיות ספק מי אחראי מבחינה מוסרית: העסקנים והעיתונאים שעודדו בגלוי את מניחי הפצצות הראשונות. חברי הכנסת שיצאו חוצץ נגד קרבנות הפצצות במקום לצאת נגד מני-

בכוחן להסית את הויכוח לאפיק אחר. לשוא נאנחו עסקנים ועיתונאים: "מה זה שייך לענין?" נפש העם קבעה, בעקשנות תת-הכרתית: "זה שייך!"

עקשנות זו ביטאה הגיון עממי עמוק. כמו פשעיו הקודמים של פושע, לא היתה השותפות שרת-קסטנר חשובה כשלעצמה. אולם היא היתה חשובה מפני שההמונים הרגישו בעומק לבם שאין זה ענין של עבר, שאותם אנשים ממשיכים באותו קו גם כיום. חוסר עצמאות מדינית עברית, שעלה בחייהם של מאות אלפים בימי ה-נאצים, עודנו עמוד התווך של מדיניות החוץ הישראלית — מדיניות-חוץ שהיא הכל מחוץ למדיניות.

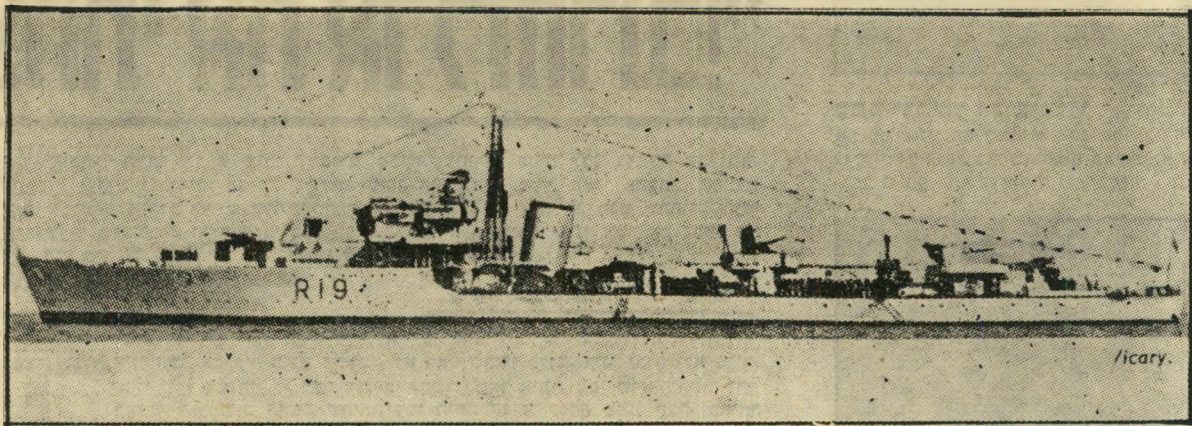
הרמקול הדומם. התופעה המוזרה בי יותר, שבוע לפני מועד הבחירות, לא היתה חשיבותה המתמדת של פרשת קסטנר — אלא חוסר חשיבותה של כל פרשה אחרת, להוציא את פרשת אבא חושי*. אדישותם של ההמונים הוציאה את מבחירי כל המפי-לגות מכליהם התעמולתיים.

המבחירים לא רצו להבין את הסיבה. אולם היא היתה גלויה לעין: גם רמקול שמחירו מיליון ל"י אינו מועיל לאדם שאין לו מה להגיד.

בטחון

גבול היסוס

אדם מוקף אויבים, הלוחם כשגבו אל הקיר — כך נראית מדינת ישראל בעיני רוב אזרחיה וידידיה. אולם זוהי תמונה כוזבת. שום קיר אינו מגן על גבה של

משחתת חיל הים "יפו" במרחב הכחול, קריאת תגר לגבר

המדינה. הים הכחול והרוגע המשתרע אל מעבר לאופק אינו קיר מגן. להיפך, הוא הגבול המסוכן ביותר של מדינת ישראל. כל טיפה של נפט, כל קנה של רובה, כל גלגל של טרקטור המגיע לידו של יש-ראלי, חייב לעבור את דרך מאות הקילומ-טרים על פני הגלים הכחולים. בימי מלחמה, יהיה נתיב ימי זה שדה-קרב מכריע. משך שבע השנים האחרונות היה זה סיוט שחש-ריד את מנותחם של כל העוסקים בבטחון הימי.

גדול יותר, ארוך יותר. בים קר בעת היחידה הגדולה ביותר. היחידה הגדולה יותר נושאת את התותחים הגדולים יותר, בעלי הטווח הארוך יותר, יחידה כזאת יכולה להשמד את יריבתה הקטנה עוד לפני שזו תוכל לירות את הפגז הראשון. עד לפני שבוע דמתה ישראל בים לנער היוצא לחום בריגטקה נגד חייל המחזיק ברובה. בידה היו הפריגאטות והקורבטות, היחידות הקטנות ביותר של הצי המלחמתי באוקיינוס. מולה עמדה מצרים, בעלת שתי משחתות וסלופ (שערכו כמשחתת שלישית). זה מכבר נתערר צורך חיוני לרכוש משחתות. אולם היה זה מיבצע קשה ביותר. הצוות שלה, יחד עם אנשי מיתקני החוף שיה בגדלן לכמה גודי רגלים. וב-עיקר: שום מדינה לא רצתה להרגיז את הערבים. כי איראן-החדשית לא תרצה להעבירה בחשאי.

טיוח יריקה. השבוע הודיעה המ-שלה, בצורה שהתאימה יפה ללוח הזמנים של תעמולת הבחירות, כי שיתנה לחלוטין

חיה, כל אותם חכמים שחשבו כי הטרור הוא מכשיר טוב ומועיל — כל עוד הוא מופנה נגד יריב*.

שוליות הקוסם באגדה הטיל על המטאטא להוביל לו מיס. אולם המטאטא לא הבין חכמות. גם אחרי שטיפף את צרכי שולח, הוסיף להביא דליים. הגער המיואש ניפץ איתו לרסיסים, אך כל רסיס המשיך להוביל מיס. איים להטביע את השוליה.

ידידיו של אלמוני א' יכלו להרהר השבוע במוסר ההשכל של סיפור זה.

בחירות

פשעים קדומים

לפי חוקי ישראל אסור לקטיגור להוכיח בשעת בירור משפט פלילי את פשעיו ה-קודמים של הנאשם*. אולם אחרי שהשופט מצא את הנאשם אשם, יכול הקטיגור להוד-כיר את חטאיו בעבר, כדי לשכנע את ה-שופט להחמיר בעונש.

השבוע הוסיפה פרשת קסטנר לשמש נושא-היחיד העיקרי של תועמלני כל ה-מפלגות. לא פולחן-בן-גוריון, לא סליט-כביש חשוב באזור ירושלים, לא פתיחת קר המים לגלב ולר כרישת שתי המשחתות לחיל-הים (ראה הלן), כל אלה לא היה

* אחד העיתונים שעודד את מניחי הפצ-צות במשרדי העולם הזה, הדור, הוציא השבוע בפירוש את שתי הפצצות האלה מרשימת הפצצות שיש לגנותן.

** מתוך חשש שהזכרת פשעים קודמים יכולה לשכנע את השופט, שלא בצדק, כי הנאשם ביצע גם את הפשע בו הוא נאשם עתה.

את מאזן הכוחות ביים: יפו ואילת, שתי משתתפות בריטיות לשעבר מסוג צ"י, הצי טרפו לצי הישראלי.

היה זה צעד גדול קדימה. אמנם, בציים הגדולים, משתתפות ** אניה יחידה הראויה לציון מיוחד. אולם במערכות הים של ה' מרחב, משתתפת היא נשק אדיר.

שום תוספת של כוח אינה יכולה לשמש משקל נגדי ליתרון הגיאוגרפי העצום ה' פועל לטובת הערבים. כל אניה ישראלית השטה בים התיכון יכולה לקבל תמיכה רק מן החוף הרחוק של חיפה, ואילו לערבים ישנם בסיסים לאורך כל החוף הדרומי של הים התיכון הצר. אדירותה ומטוסייהם יוכלו לתקוף כל שיירה או יחידה ישראלית בטוח זעיר מאלכסנדריה, טברוק, בנגוז, טריפולי, אך הסיט העיקרי סר.

מיד עם הישעם הידועה, גודלה מחשבת כל ישראל אל חופי אילת. אולם ערך המש' חתות במערכה זו מפותק: שום מצביא ימי לא יסכן בלב קל משתתפת יקרה במיצר הצר של מפרץ אילת, בטוח יריקה של תותחיון ומטוסי-קרב.

מרוץ על המים. בעיות הים של ישר' ראל לא נסתיימו. הצי זקוק לגברים המה' געגעים לקריאת-התגר של המרחב הכחול. חליהם בנוי על גיוס אנשי-קבע, המוכנים לשירות הסיפון למשך כל ימי חייהם. מצריה, שהיתה לא אחת בהיסטוריה מעצמה ימית גדולה, עלולה אף היא להגדיל את מאמציה. שום מרוץ אינו תחליף לשלום.

אך לפי שעה, השיגה ישראל יתרון במרוץ על מני המים.

מפלגות

חלומות כז

ח"כ ערבי מטעם מפא"י נדדם בישיבת הכנסת, לא הרגיש כי נסתיימה הישיבה. כי שבאו המנחים לסדר את האולם, נגע אחד מהם בח"כ כדי לעורר, מיד הרים הח"כ הישן את ידו להצבעה.

סיפור זה, שהופץ עלידי מקי' בציבור הערבי, עורר חיוכים רבים. השבוע היה נדמה שאין זו הלצה כלל. בבוא ח"כ מסעף קסים, איש הרישמה הדמוקרטית הקשורה עם מפא"י, לביקור בכפר ג'יש, בפעם הרא' שונה מאז נבחר לפני ארבע שנים, הקפיד לרשום במחברת כל בקשה שהופנתה אליו. ליד כל בקשה רשם גם אל מי עליו לפנות. "מועצה מקומית — משרד הפנים... גיוס למשטרה ולצבא — אך, לעזאזל, שוב עלי לפנות לפנחס לבון..."

הפעם צחקו אפילו המארחים האדיבים, העירו את תשומת לבו של הח"כ לעובדה כי פנחס לבון התפטר מתפקידו לפני כמה חדשים.

יחסי חוק

הכהן המיסיונר

סל הנירות שכתחת לשולחנו של דוד הכהן, ציר ישראל לשעבר בבורמה, החל לאחרונה תופח ועולה שלא בקצב הרגיל. מאז נודע כי ישראל עומדת לשלוח לבורמה מומחים למיוע טכני, החלו מציפות את דוד הכהן הצעות מהעצות שונות, שקיח לזכות בהמל' צתו. אולם דוד הכהן סס: "רוב מכתבי ההצעות שהגיעו אלי, היו מכתבי קרייריזם טים. השליחות לבורמה לא תהיה מקור לצ' בירת הון קלה. מה שנחוק הוא: ישראלים בעלי מקצוע מעולים, ועם זאת בעלי חזון חלוצי, שימלאו בבורמה תפקידים חשובים, שתוצאתם — הישגים פוליטיים — לא תאחר לבוא."

הכהן עצמו חסך מאמץ חלוצי. הוא סיפר,

* הצי הבריטי נוהג לכוונת כל טיפוס של אניות-מלחמה באות מסיימת, לתת לכל האניות בנות הטיפוס הזה שמות המתחילים באותה אות.

** משתתפת היא אניות-מלחמה חדישה יח' סית, הונהגה בסוף המאה האחרונה כדי להביא את הטורפדו המודרני לטווח-פגיעה של אניות-קרב גדולות. במרוצת השנים הופרד בין טיירות-טורפדו עצמן ובין מש' חיות-טירות-טורפדו. כיום נועדת המשחתת בעיקר להגנה על אניות גדולות יותר מפני התקפות-טורפדו, ולצורך זה ניתנה לה מהי' רות גדולה יותר מאשר לאניות הגדולות. אפשר להשתמש בה גם לכל מטרה אחרת המצריכה מהירות (לרוב עד 60 קילומטר לשעה) ואינה מצריכה שריון-הגנה ותותחים חזקים.

בעד מ'י עליך להצביע?

אינך יודע עדיין. ברור לך מה אתה רוצה. במה אתה תומך ולמה אתה מתנגד. אולם לא ברור לך איזו מן המפלגות

תייצג שאיפותיך אלה. רבות הסיסמאות, רועמים הרמקולים, כל מפלגה מבטיחה לך הרים וגבעות. מי מהן קרובה באמת לשאיפותיך? זאת יאמר לך הגליון הבא של "העולם הזה". שבמרכזו יעמוד "הבחירות" — הניתוח הפוליטי של מומחי "העולם הזה". מעובד על פי שיטה מדעית חדשה בצורה שתאפשר לך ולירידיך, תוך חצי שעה של ניתוח עצמי, לקבוע סופית איזה פתק יגשים את שאיפותיך האישיות בצורה הקרובה ביותר לדורך. כמו כן יכול הגליון את תוצאות משאל "בחירי העם" של "העולם הזה", הרב הממשלה הכלת-מפלגתית שהורכבה על-ידי קוראי "העולם הזה" בשאלוניהם. לקראת אותו גליון ביצעה חוליה מיוחדת של "העולם הזה" מיכצע מיוחד במינו שמטרתו לחשוף את האמת על דרכי התעמולה ה- נכתרות של המפלגות, ציר הקולות וקניית הבוחרים. כדי לאפשר לקוראים לעיין בגליון זה בעוד מועד, תוקדם הופעתו במיוחד ביומים, הוא יופיע בקופונים ביום השני בשבוע הבא. וישעות לפני פתיחת הקלפיות — הבטח לך את גל-יונך, רכוש אותו בעוד מועד.

הבחירות בגליון הבא של "העולם הזה"

שהמילה "גאנצטריים" לא תווכר, לפחות לא מפיו של אבא חושי.

דת

בין שחרית למוסף

בימה הטובה לפניית אדם אל אלוהים, טובה גם לפניית אדם אל אדם. בכך היה סבור הרב יצחק קופרמן מטבריה שעה שניסה בשבת שעברה לשאת נאם תעמולה בבית הכנסת הקטן, בזמן ההפסקה בין קריאת-התורה ותפילת מוסף.

חלק מן המתפללים היה סבור אחרת. הם הפריעו לרבי, דרשו שירד מן הבימה. חסידיו של קופרמן הפריעו למפריעים. החלה קטטה. כסאות התעופפו ואגרופים הונפו וקשה היה לקבוע את תוצאות הקרב עד שיצאו כמה חסידים את האולם, חזרו כעבור רג' עים אחדים כליות תגבורת חזקה מבתי הכנסת הסמוכים. שורות המתפללים החלו לסת בפני השורות לבושי התלבושת ה' אחידה השחורה.

כשוך המהומה נשא הרב קופרמן את נאמו. הנאום היה קצר: "רבותי, הצביעו גד ו' וקרא לנאכפים להמשיך בתפילה. ספרי התורה היכנסו לארון והמוסף החל.

סכסוכים

מייק חזר הביתה

לפני שבועיים, בשעות הערב המוקדמות של יום שלישי, עזבה א/ק מספיה, של החברה האיסלקית ליניה אדריאטיקה את נמל חי' פה. באחד מתאיה נשאה את שרידי התקווה להקמתו בזמן נראה לעין של המרכז ה' רפואי הגדול ביותר בעולם, שעמד לקום בירושלים ובחלומות ישראלים רבים אחד רים נגזו בשל אינטריגות אישיות קטנוניות. המרכז הרפואי בירושלים, אשר הקפתו תוכננה לראשונה לפני חמש שנים על-ידי ראשי מימחי הדסה בארץ ואלופות-התרד' מות לא הדסה באמריקה, בא למלא את ה' חלל הגדול שנוצר עם ניתוק ה'הרצופים ובית-החולים שעליו, ואף להוסיף על ה' תכנונית הישנות מימי המנדט להקמת מרכז רפואי שהיה עתיד להיות יחיד במינו במז' רח התיכון. התכנונית החדשה נולדה ברא' שית 1950. מהשתבר, כי אין איש מתכוון ברצינות לפתוח את הדרך לה'הרצופים. חכ' בית אלה היו בחלקן פרי שגעון-הגדלות

רות, כלליות, אזוריות ושכונתיות. אפילו שונאי המובהק של אבא חושי, מזכיר החסי' תדורות מרכזי נמיר, נרתם למערכה, בא שוב ושוב לנאום בחיפה.

התוצאה: במשך ארבעת השבועות האחרונים קיימה מפא"י בכל ליל שבת כארבעים אסיפות בחירות בחיפה, לעומת כעשרים בכל שאר ישובי המדינה גם יחד.

הירוד והמתנדבים

לפני למעלה משלושה שבועות הגיע ל- מרכז מפא"י מכתב, בו הואשם אחד מראשי המפלגה בשודדת מאתיים אלף לא"י מבנק האומה הערבית בחיפה, שבוצעה בשנת 1948. המכתב היה חתום בשתי האותיות: ש. מ.

משום מה, עלה בדעת מרכז מפא"י כי החתימה היא של שורת המתנדבים. הם ראו כנוכח להטיל את תפקיד הבהרת חוסר האמת שבאשמה דווקא לידי של אבא חושי. חושי פנה לשורה וביקש לשגר אליו את באי-כוחה. השורה הודיעה כי תשלח. ביני' תיים גאה גל ההאשמות נגד חושי והשורה מצאה כנוחץ לשלוח למערכת-העיתונים מכתבים ובהם הטענה שראוי לו לחישי להגיש משפט נגד מאשמי, שאם לא כן ייצור הוא בכך תקדים יציבורי מסיכון.

ימים מעטים לאחר פרסום המכתב צנוע- הטון בעיתונות, קרא אליו אבא חושי את מארגנת השורה בחיפה, חוה לצרס, מורה בבית-ספר, המכונה בקרב המתנדבים בשם "חוה מחיפה".

הפרצוף האמיתי. עם בוא המורה למשרדו, פתח חושי בנאום קצר שעיקרו היה: "עכשיו נתגלה לי פרצופכם האמיתי והובר לי את מי אתם משרתים. עכשיו רואה אני שאתם באמת גאנצטריים."

חוה המסכנה פרצה בבכי, עזבה את המשרד, הודיעה כי לא תלך עוד לפגישות עם חושי. השורה סירבה לשגר אדם לבירור פרשת שדידת הבנק. נדמה היה כי לעולם לא יודע מיהו אותו ש. מ. האלמוני, ומה הן ההוכחות כי המנהיג המפא"י לא שוד את הבנק.

אולם, השבוע, לאחר פנייה נוספת מצד חושי, נעתרה השורה לפגישה שנייה, הפעם ישתתף בה נציג ירושלמי בתנאי מפורש

כי יש צורך בסכלנות רבה כדי להרגיל את הבורמים לגלות אמון בבעל פנים לבנות. המזכיר את המשעבד הור מן העבר הלא- רחוק. הוא ראה את תפקידו בבורמה בדומה לתפקיד המיסיונרים שפעלו שם גדולות בעבר.

מאחר שדברים אלה נאמרו על-ידי הכהן בחוג הסגור של מועדון הקצינים המפואר על הכרמל המערבי, הירשה לעצמו הציר לשעבר לגלות פרט נוסף, בלתי-רשמי אבל חשוב: היות והמשטרים בבורמה ובישראל דומים זה לזה, יצטרכו השליחים להיות לא רק בעלי-מקצוע, אלא גם מקורבים בדעותיהם הפוליטיות למפלגת השלטון.

הישג מדיני ראשון. בהזדמנות זאת,

סיפר הכהן גם על הישג מדיני ראשון, שנר' כש עוד בטרם ארוז המומחים את מיוחדו' תיהם. מתברר, כי לאחר פרישתו של בי. ג'י, לשה-בוקר, חשבו הבורמים כי הוא בודהיסט. הסיבה לסברה: התבודדות ופ' רישות, תוך רעיית צאן, הוא נוהג מקובל לגבי כל בודהיסט מסויים בחייו.

חיפה

האולטימטום של בי. ג'.

לפני כשבוע שנים הטריח עצמו דוד בן-גוריון לחיפה, כדי לומר שם לאבא חושי — בנוכחות כמה מראשי ההגנה וצה"ל — מילים ספורות חדי-משמעות: "אתה אצלי לא תעלה! כל זמן שאני חי, אדאג שאתה תרד למקום לו אתה ראוי!"

לפני כחודש ימים שב בן-גוריון והטריח עצמו לחיפה, ושוב כדי לומר לאותו אדם מילים ספורות שאין לפרשן לכאן ולכאן.

"הגליונים (בהעולם הזה — המערכת) על מעשיך", אמר בן-גוריון לחושי, "יעלו למפלגה ברחבי הארץ באלפי קולות; ואתה חייב להתזר קולות אבודים אלו על-ידי העלאת כוחנו בחיפה. אם לא נעלה בחיפה בבחירות לכנסת ולעירייה, בהשואה לאחוזים שקיבלנו בבחירות להסתדרות, אתה יכול לראות בכך את קץ הקריירה שלך."

מיכצע האתג. אך כדי להיות הוגן כלפי חושי — והמפלגה — הסכים בן-גוריון לרכז את מערכת הבחירות של מפא"י סביב חיפה. הבטיח להועיק לשם את מיטב הנואמים, לקיים שם כאלף אסיפות בחי-

הארות לדו"ח

מאת ברוך נאדל

דו"ח הביניים של מבקר המדינה בפרשת עיריית חיפה הוא, ראשית כל, אות מעודד חדש לחשיבותו של משרד המבקר. אפילו הצביעות הרבה כביד הדו"ח אינה יכולה לסטש עובדה זו. הצביעות כפולה היתה: ראשית — עצם הפניה למבקר המדינה (ולא למשרד או לבית דין) לחקור בעניינים פליליים שאינו מוסמך ואינו מסוגל לחקור; שנית — טשטוש ההאשמות קשות-התוכן וההירות-הניסוח אשר בדו"ח.

דו"ח הביניים נשלח בשמיני ביולי לראש עיריית חיפה, ועלול היה, בהתאם לתכנית ערוכות-מראש, להיגנו במגירות עד לאחר הבחירות, אלא שזירותם של סקיד אחד ועתונאי אחד (איש ידיעות אחרונות) מנעה זאת.

הדו"ח הוא תוצאה מפניית אבא חושי, ביום 19.5.55. לחקור את העובדות שנתפרסמו בעתון העולם הזה. הדו"ח, לדברי המבקר בהקדמה המצורפת אליו, "לא ידון... בעניינים הניגעים אמנם לנבחרי העיריה ולעובדיה, אבל אינם קשורים במשק העיריה".

הדו"ח לא דן, איפוא בשאלות ובהאשמות שהדן, אשר הועלו על-ידי "העולם הזה":

- (1) האם פילק חושי כל אדם אדם ישר מעמדתו והעלה נאמנים שרובם אינם נקיי-כפיים.
 - (2) שימוש באמצעי-אלימות נגד עובדי העירייה.
 - (3) קבלת שוחד על-ידי מנהל מחלקת מסי-עקיפין ורשויות, זכריה פריידיך.
 - (4) מעילות באמון ברכוש וועד-העובדים על-ידי יושב-ראש הוועד רוזן וגזבר הוועד פריידיך ומעילה בכספי-הוועד על-ידי המזכיר שפיצר.
 - (5) קבלת טובות-הנאה פרטיות תמורת חזקת רשויות שונים.
 - (6) קשרים פרטיים עם חברות מסחריות שונות, חברת המרחנים, חברת חוף-הכרמל ואחרות.
 - (7) זיוף כרטיסים (חושי, פריידיך, הוצאת כסף בטענות-שווא (ביאליק) ועוד.
- האשמות נוספות שהדו"ח אינו דן בהן, כיוון שנתפרסמו מאוחר יותר, הן:
- שוד קרקעות-נפקדים וחלוקת מגרשי-חנייה למקורבים, וכן כל ההאשמות הנוגעות לקשריו התת-קרקעיים של חושי עם מבריחים וברגרי קבוק, עם הנמל וכיוצא באלו.

בהמשך הקדמתו אימר המבקר במפורש, כי הדו"ח הנוכחי הוא בעל אופי מקרי, כיוון שהוא מטפל בהאשמות העתון בלבד ואילו "הדו"ח השני הרגיל... יכול ליקיים שלא שימשו בזמן האחרון נושא לחיכוך הציבורי ולכן לא ידונו בדו"ח הביניים".

מקורות מוסמכים יודעים לספר, כי הדו"ח השני ינעם לחושי עוד פחות מהנוכחי, אם כי חושי הודיע שהוא מצפה לו בכנין עניינים, עד מנת שבו יועדה הצד החיובי בפעולות-חושי.

בעמודו הראשון של הדו"ח בן עשרה העמודים נמסרים העניינים עליהם עומד דו"ח הביניים: (1) קרן ראש-העיריה ושאר קרנות-העיריה. (2) קבלת תרומות במקום תשלומי-חובה. (3) שיכון-הסופרים. (4) החוזה עם חברת-המדחנים. (5) הקמת ביתני פזמוני. (6) היטל-הסעד על בתיה-הקפה.

ניסוח העניינים מצמצם מראש את תחום עבודתו של המבקר. לא השאירה, האם מקבל חושי טובות-הנאה מבני-המרחנים נחקרה כאן, אלא אך ורק שאלת צורתו של החוזה. אך אפילו צמצום זה, כאשר ייראה להדן, לא מנע העלאת עובדות מחשידות ביותר, אשר חושן בעזותו, האזיר לבנותן כ...דיקויים פורמדיים.

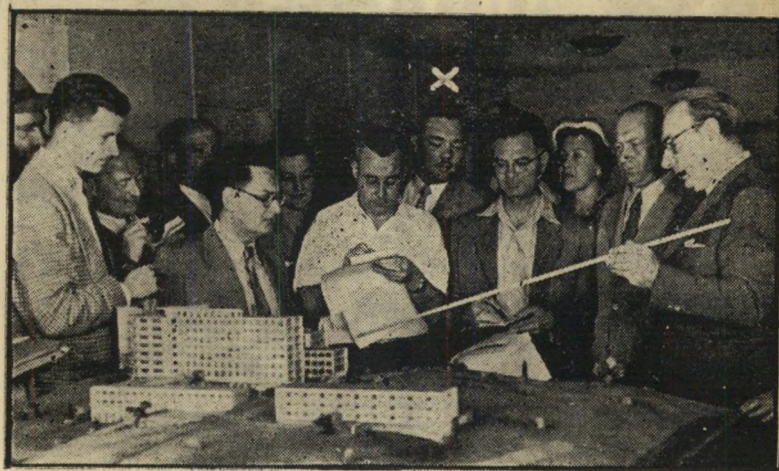
פרשת הקרנות הסודיות, סודיות-למחצה, שליש ולרביע, של חושי נסקרה בשתי רשימות ארוכות (העולם הזה 919, 920) עוררה גל תרעומת בין נאמני-חושי אשר טענו, כי המספרים מוגזמים, העובדות מעוקמות וכי פרשה צנועה נופחה. המבקר חשב, כנראה, אחרת: דו"חו בן-עשרה-העמודים מקדיש לקרנות אלו חמישה וחצי עמודים. אשר לעובדות, הרי קטעים עיקריים מרשימותיו: "הקרנות החלו בפעולתן באמצע 1951... רק ב-ראשית 1952 הגיעה המכונה לתנופה האמיתית, וחוץ אותה שנה גבו... קרוב לששים אלף ל...". בראשית 1953... החלה העיריה גובה גם דירות תמורת מתן רשות לבנות שלא-כחוק, ובאמצע 1953 כבר נבנו בדרך זו שש דירות, שתמורתן שולמה אם כולה

באמצע השנה הקודמת, שבע בסלה, חר כוח סרק שאין תוצאה מעשית בצידן, ביקש לפרש, קיווה להגיע להורו בזמן, כדי להסיר פיק להיכנס ברגע האחרון לעבודה שהוצעה לו שם. רק לאחר הפצרות מרובות והבטחות מפורשות כי בספטמבר 1954 יחל ה' שלב המעשי בעבודות המרכז, הסכים לה' שאר בארץ. ספטמבר הפך לאוקטובר, אחר

כיצד יכול מישו להחכיר למישו קרקע שנמסרה להושה על ידי הממשלה עצמה. הוא לא הבין מדוע משמלים פעמיים בעד אותה סחורה ומה הטעם שהחיות על תשלום זה — שהיווה חמישית אחוז מהוצאות הקמת המוסד — צריך להמשך שנה תמימה. בה משלמים משכורות לעובדים שונים ארבע חמש פעמים על כל הסכום הנידון.

במדינה

מייק גרובסמית (מסומן בצלב) ועיתונאים ליד דגם בנין "הדסה" במרכז הרפואי, שתוק ילדות

נפתר, לפני שנה ומעלה, בפשרה יקרה. החד לו בסלילת-הכביש ועם זאת בעבודות מדידה ויישור ובהשלמתן הסופית של התוכנית.

אך כאן, משנדמה כי המרכז העצום עלול לקרום עור וגידים, נתעוררו, בארץ ומחוצה לה, כל שדירות-התפת של האינטרגנטיות וה' אמביציה האישית.

לאחר עיכוב בן שלוש שנים אי-אפשר היה לגשת לעבודה בשל סכסוכים בין ה' עסקניות האמריקניות לבין עצמן, בין א' שים בעלי-השפעה לבין הארכיטקט שיטש בשקט, בטוח בחמישים האלף הוורמים ל' כיסו מדי שנה כל עוד לא סוימה הבנייה, בין כל אלה לבין ד"ר י. ק. מן, מנהל הדסה בארץ שביקש גם הוא חלק במפעל, בין ספקים מקורבים-למלכות שאלחו סרגלי שרטוט במקום בו נדרשו סרגלים טריגונומטריים, בין אלה ואלה ואלה לחברת-השיר לומים שנתבקשה לסייע בהשגת חמרים ל' אותו חלק בעבודה השיר לאוניברסיטה ה' עברית. אולם הבעיה הבערת מכל היתה: מי מעסקניות הדסה תצליח להציג עצמה כאלופת-התרומות ומי מהן תפרוש את כני פיה הציבוריות על המפעל היחיד במינו.

צניחה בארנהיים וגוב בהורו. במרכזן של כל ההתנגשויות האלו עמד ה' אדם היחיד שרצה אך ורק בביצוע העבודה עצמה, אם כי דווקא הוא היה הפחות נוגע בדבר. אדם זה היה מיכאל "מייק" גרובסמית יהודי ששימש קצין בחיל-הצנחנים האמריקאי והנחשב לאחד המיומנים החשודים בעולם לבניית בתיה-חולים.

גרובסמית (41), בעל לאשה ואב לשתי בנות, הוא "סלף-מייק" אמריקני טיפוסי, שעלה מדרגת נער-סימון על אניה לחפ' קיד של קצין רפואי בדיוויות חיל-הצנחנים אשר ביצעה את הנחיתה האומללה בארנהיים שבגרמניה (בחורף 1944'5).

הוא היה בין המעטים ששרדו מחיל-ההמש' לוח, בו אבדו כשלושים אלף צנחנים. "הלכנו בעקבות האנגלים", — הסביר לימים ל' ידידו — "מתוך הנחה שבמקום בו נמצאים האנגלים, אין מלחמה, ובאמת, בערב מצאנו עצמנו שוב סמוך לבסיס, ללא אביר דות כמעט".

בשנת 1952 נחשב כבר גרובסמית לאחד החשובים במקצועו, קיבל הצעה להקמת בית חולים ענק בארצו, בסכום של כששה מיליון דולר והצעה לא-פחות מושכת מממשלת הודו. "הצעת ממשלת-הודו קסמה לי מאד, עד שיום אחד תפס אותי מישו מהדסה וסיפר כי הם מתכוונים לבנות בירושלים מרכז רפואי שלא הוקם עוד כמותה. הוא הציע לי את הגיבוב ושאל כמה אדרוש. נקבתי סכום. הוא לא נבהל, הסכים לו בכספים למ"מ. לב' סוף הוסכם על משהו הדומה לשלושים אלף דולר לשנה, תשלום יפה גם במקצוע שלנו. אולם לא התשלום משך אותי, אלא הרצון להקים את הגדול במוסדות הרפואיים בעו' לם".

פרידה בנמל חיפה. התנגשויות הראשונה של גרובסמית, הרגיל לקצב העבודה האמריקני ("נהגתי לעבוד שתיים-עשרה שעות ביום, אך היו לי שני ימי חופשה בשבוע ותמיד לקחתי לעצמי שני חודשי-נופש שנה"), עם שטות-הייצור הישראלית, איר-עה בתקופת המלחמה על הכביש. הוא לא יכול להבין את עירוב הסמכויות, לא תפס

הישראלי דאז, אשר הוליד בין השאר, את בניני "חירבת אליאומה", ובחלקן היו הן פרי רדיפת-שררה בין עסקניות הדסה בחוף לארץ, שהחליטו כי הן חייבות להקים את המרכז הרפואי הגדול ביותר על-פני תבל, מבלי לשאול עצמן כאחרים האם זוהי דוקא צורת ההשקעה הדרושה ביותר לישראל בשטח הרפואה.

17 מיליון + פיתוח מקומי. בתכ' נית-ענק זו היה הכל שיא. הארכיטקט הניר יורקי ששירטט את התכנית, אשר שלוש פעמים נאלצו לשנותן, קיבל חמישים אלף דולר לכל שנה שהמרכז יעמוד בבנייתה, בסך-הכל — בהתאם לתכנית של סיום ה' בניה בחמש שנים — כרבע מיליון דולר. כלל ההוצאות האדמיניסטרטיביות לכל סוף גיהן הועמד על שלושה מיליון דולר. מחירו הסופי של המרכז הרפואי, בו יימצא בית חולים וגמאי בן חמש עד שש מאות מיטה, מעונות רופאים ואחיות, בית-ספר אור גיברסיטאי לרפואה, גנים מפוארים וכיוצא באלה, נקבע לחמישה-עשר עד שבע-עשר מיליון דולר, פרט להוצאות פיתוח המקום שהממשלה התחייבה לשאת בהן.

באמצע 1951 הושלמו הסידורים הראשוניים ובראשית 1956, לכל המאוחר, חייב היה מרכז-הענק לעמוד על תילו, לפאר ו' לרומם ברבים את ש' ישראל, שם ה' טו ושמן של העסקניות החרוצות אשר ידעו לסחוט מהתורמים היהודים את הסכומים הרמיזניים.

המשגה הראשון נעשה מייד. משבאה הפנייה לממשלה להקצות את מאות הדונמים הר' רושים לצורך הקמת המרכז, החליטה א' שות ממשלתית בעלת מעוף נרחב מדי להר' חיק את המרכז מערבה, על מנת למשוך את העיר אחריו. תחילה ביקשה אותה אישיות להרחיקו כדי תריסר קילומטר מן העיר, אך לאחר שכל המומחים טענו, כי במרחק כזה כדאי לחפור רק קבר למרכז, הוקצו שטחים גדולים מעבר לעין-כרם, אף הם מהלך רב מן העיר. כדי לגשר על התהום שבין ה' זון הבחיר לבין המציאות העכורה השקיעה הממשלה כשניים וחצי מיליון ל' בפיתוח השטח, סללה כבישים שכל טעמם בקיום המרכז הרפואי. גם הדסה נקראה להשתתף בהוצאות הפיתוח, לסלול על חשבונה כביש חיבור מהעיר למקום המוסד, על פני שטחים שהופרשו לה על-ידי רשות-הפיתוח.

למי שייכת הקרקע. האסון השני נתגלה עם ראשית הנסיון להתחיל בסלילת כביש-החיבור. נתברר, כי הקרן הקיימת ל' ישראל, מוסד החש עצמו כבעל כל הקרקעות הנטושות בארץ, החזיר אותן הקר' קעות עצמן, שנועדו על ידי רשות-הפיתוח לסלילת-הכביש, לעולים חדשים שהתיישבו עליהן, ורעון ונטעון.

בעוד הלשכה הכללית בירושלים מאיימת בשביתת-שבת במשרד-הדסה על שאינה פותחת בעבודות החייבות לספק עבודה בה' גיען לשיאן לאלף איש כמעט. הכריזו ה' מתיישבים על הקרקע היעודה לסלילה, כי סילוקם מן האדמה יביאם להכריז על שב' תתירע. הדסה הציעה למתיישבים — למרות ששלמה כבר לרשות-הפיתוח עבור הקרקע — פיצויים בצורות שונות, אלא שכל ה' עה עוררה תביעות חדשות, תביעות שהקק"ל לא היססה לתמוך בהן.

כמעט שנה נמשך "מאבק-הכביש", עד ש-

לבקר המדינה על עיריית חיפה

חושני, הם בחינת תשלום כתי-ציבורי דירות שנמסרו באורח לא חוקי.

הפרשה המעוררת חשדות כבדים ביותר, אודותיה דן הדו"ח, היא פרשת המדחנים. החווה בין העירייה לבין חברת המדחנים העניק זכיון בלעדי לידיו האישי של חושני, ידיו אצלו מתגוררים חושני ובני-לוי, בחוף-לארץ, ידיו שהוציא בחוף-לארץ כסף לפרסם את חושני, ידיו שהכל מתלששים, כי הוא יותר מיד. דו"ח המבקר קובע: "ההסדר, שנעשה על יסוד החווה, לא הוכח ערכו לעירייה... לפי החווה מתחלק הרווח בין העירייה ובין החברה שוה בשוה: את הרווח יש לקבוע בתום כל תקופה של שלושה חדשים. למעשה, מאז קיום החברה (למעלה משנתיים — ב. נ.), לא נקבע הרווח ואף לא הוכנו המאונים השנתיים... אחת השאלות החשובות השנויות במחלוקת היא, אילו משכורות רשאת החברה לזכות על חשבון הוצאותיה... בחווה לא נקבעו עקרונות לחישובי הפחתה... העירייה לא גילתה את מידת הפעילות הדרושה, לשם הסדרת היחסים בינה לבין החברה".

פרשת המדחנים הועלתה ב. העולם הזה — פנ. מיי (918, 922). ברשימה הראשונה נאמר כי אין לדעת מה נעשה ברווחים המופקים מהמדחנים, ומי מודד רווחים אלה, ואם בכלל מודדים אותם. ברשימה השנייה נקבע תוך תאור מפורט שיש השתלטות המדחנים על כל מקום חנייה אפשרי, כי פרשת חברת המדחנים פסולה היא מיסודה... אין איש יודע אנה הם (הכספים) זורמים ואין גם איש אשר ינסה להתעניין בכך... ראש העיר... הפך עיר שלמה לעז חולבת למען אדם פרטי שבמקרה הטוב ביותר נהנה ממנו ראש העיר הנאת עקיפין. ההאשמה האחרונה לא נכדקה ע"י המבקר, אלא שחקירתו ופרטי החווה אך מוסיפים לחר-גשת החשד.

הדו"ח מסתיים בסקירה קצרה על פרשיות זכריה פרייליך. מנהל מחלקת מסי העקיפין והרשימות, ויוסף כהן, מהנדס הבנייה העירוני. המבקר ממליץ על העברת פרשת פרייליך למשרה וגמנע מלחיות את דעתו בעניין כהן, בשל המשפט העומד להתיקיים בינו לבין העולם הזה. אודות כהן אמר המבקר: "כהן רכש במאי 1954 מכונית מתחילת ושלם בעד המכונית, לפי דבריו, 3200 ל"י... באיו מידה קיים קשר בין קנייה זאת לבין היחסים שבין העירייה לבין חברה מסחרית, עדיין לא הוברר כל צרכו".

בעניין פרייליך חלה בינתיים תזוזה. נציג חצי-ב. בוועדה ליחסי ציבור מסר את החומר שבידו לפרקליטות-המחוז וזו תבעה מהעירייה להעביר לידה את כל המסמכים. באם לא יופקד על הפרקליטות לחק פודיט, הרי שמשפט על זיוף כרטיסי קולנוע וקשירת קשר למנוע מה-ממשלה הכנסות של הימך עינוגים יהיה אחד מפעולותיה הקרובות של הפרקליטות. עניין כהן לא הוברר לחלוטין למבקר ומסקנ-תיו בנידון יובאו בדו"ח השנתי הרגיל.

פרשת מכונית כהן ומכוניות שאר מקורבי חושני, עוררה את המבקר לבדוק את "הנוהלים הקיימים בעיריית חיפה בדבר רכישת והחזקה של מכוניות הצמודות לפקידים". בדיקה זאת, מבטיח המבקר, תסתיים בקרוב.

כרגע יצוינו רק שתי עובדות: עיריית חיפה נוהגת לשחרר את פקידיה מתשלום מכס ומס-מותרות, על-ידי רשימת מכוניותיהם על שם העירייה. נוהג זה אינו חוקי והעלאת הפרשה עוררה את האוצר לבדוק את העניין ולהוציא מסקנות.

נקודה שנייה: עיריית חיפה משרתת אזרחים כמחצית מספר אזרחי תל-אביב, מוציאה על החזקת מכוניות-פקידים יותר מעיריית תל-אביב, אשר גם בה מנופחות הוצאות אלו, לדעת מבקר המדינה.

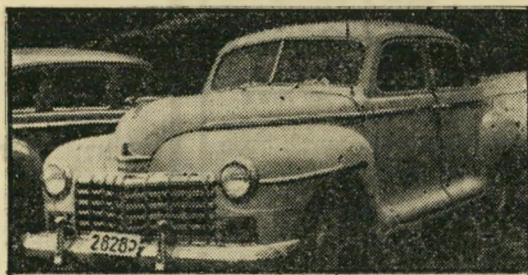
סיבתן של עובדות אלו ברורה, לכל המבקר להבין: משכורת היא דבר מוגדר: טובת-הנאה בשחרור ממכס ותשלום בעד החזקת מכונית אינן מוגדרות, וקל, איפוא, לנצלן כפרס בנותן למקורבים, כעונש — בשלילתן ממתנגדים.

זהו עיקרו של הדו"ח, אשר תואר ע"י דבר כקובע אי-קיום שחיתות בעיריית-חיפה. ע"י גירוזם פוטס כקובע כי "התרומות לקרן ראש-העיר הלו הגונות" ועלידי חושני — כ"מזכה אותי מכל ההאשמות האישיות נגדי".

רכב חושני ופרשיו

חושני

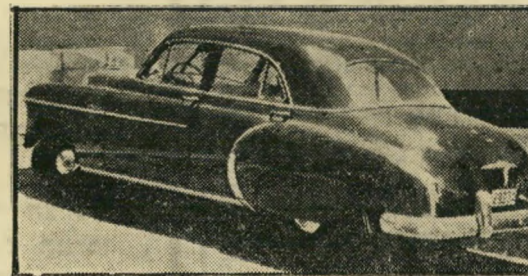
ביאדיק

רופא

פרייליך

כהן

זנחה ואם חלקה במוזמנים וחלקה בהנחה... לגבי הדירות בלבד שו עסקים בסכומים של כחמישים אלף ל"י... בשנת 1953... יעו עסקי הקרנות למאה אלף ל"י בקירוב... עסקי הקרנות ערכים ברבע מיליון.

המבקר, בסכמו את פעולות הקרנות במשך שלוש שנים בלבד (1952—1953), קובע, כי הקרנות הסודיות למחצה (להוציא קרן ושה"עיר) הכניסו במוזמנים — מבלי להביא בחשבון את הדירות: תחבולו חנים — סכום בן יותר ממאה וארבעים אלף ל"י, גנו הוצאו במוזמן על דירות-סופרים יותר מארבעים וששה י"י.

מבלי לבדוק כרגע את השאלה, האם במספ-רים אלה גילה המבקר את הכל, נוכח לסכם מייד מהו הסכום בו מדובר. למאה ארבעים ושניים האלף במוזמן, יש להוסיף את ערך ה-דירות שנתקבלו חנים — בשלמותן או בחלקן — והמגיע בחישוב צנוע לשלושים אלף ל"י. לכך יש להוסיף את שווי-הדירות והמישה אלף ל"י של קרן ראש-העיר, ומתקבלות למעלה ממאתיים אלף ל"י לשלוש שנות הכנסה בלבד. מתעורר איפוא החשש, כי בהעמידנו את כלל הכנסות הקרנות על רבע מיליון ל"י היינו עדיין צנועים. העיסקות הכלליות סביב הדירות עומדות על שבעים וחמישים אלף ויותר, בניגוד לחמי-שים אלף שנקבעו ב. העולם הזה — לגבי שנת 1953, כיוון שבינתיים נוספו שווי-דירות.

על קרן ראש-העיר, השונה מהקרנות הנזכרות בכך שעד לפרי-מה בהעולם הזה וחקירת המבקר עליה, לא ידע איש מניין יאב אותה חושני ולמה הוא מוציאה, נמסרו למבקר על-ידי שי מספרים מעניינים.

שוב אין כאן לא ארבע-עשר אלף ל"י, כשענה הראשונית, לא בריוק שלושים אלף, כפי שסופר לעתונאים. קרן ראש העיר כוללת סכום של שלושים וחמישה אלף ל"י, וכן לדברי הדו"ח "ברובן מתרומות" שנתקבלו ממגשרי-התרומות-בנייה... מספר קטן של תרומות ממש... ל"י... גם תשלומים שהיו תשלומי-חובה... (כגון) אלף ל"י ולנוע בית-הסם במקום היסל-עינוגים".

עובדה ראשונה שיש לבדוק אותה היא, כי חושני מסר זו הפעם הראשונה דו"ח גלוי על קרנו הנפתרת, וגילוי זה לא בא מתוך נדיבות-לב, אלא בשל לחץ העתון ובעקבותיו לחץ דעת-הקהל.

אולם גילוי-הלב בשטח זה, וכן עובדות רבות אחרות, מעלים את החשד, כי חושני גילה את החלק הפחות אפל של פעולותיו הנסתרות. אין זה אלא מקרה, כי סגנו של פרייליך ידע על העברת אלף ל"י של דמי-שעשועים מה-תקציב הרגיל לקרן החשאית, אין זה אלא מקרה שהוועדה ליחסי-ציבור דנה בכך, ורק עקב כל זאת נאלץ חושני לציין בדו"ח הקרן שזו גם סכום זה, המכוסס על המעשה הפלילי של זיוף כרטיסי-קולנוע.

אך קיימים מקרים שונים של גבוות שזא הובאו לידועת הרבים ומאוד יתכן, איפוא, כי הקרן האמיתית גדולה הרבה יותר. אולם זאת יכולה לחקור רק המשטרה, ולא מבקר המדינה.

דעתו של המבקר על פעולות-הקרנות היא, כי "שיטת-הגבייה "תרומות" (תמורת הנחה מרשימות-בנייה) אין לה בסיס קי כל שהוא... הרחבתה של שיטה זו ופיתוחה הפכו את יוטה לנוהג בעל היקף רחב".

אודות קרן ראש-העיר מביע המבקר דיעה חמורה יותר: נאי מוקדם לקיום קרן מעין זו הוא... שמועצת העירייה תבע אש כללים בדבר מקורות ההכנסות וסוגיהן, מטרות ההוצאות ולוחיהן, ויקת ההכנסות וההוצאות לתקציב ולמערכת-החשבו-ו של העירייה. למועצת-העירייה לא הוגשה הצעה לאשר את ו ראש-העיר... ולקבוע כללים לניהולה... קביעת מקורות-כנסה של הקרן היתה מונעת את הפיכת-הקרן לכלי-קבול כנסות בלתי-חוקיות... יש לראות פגיעה עוד יותר חמורה עברת כספים לקרן, שלפי החוק היו מגיעים להכנסות הרגילות התקציב... לגבי הדירות לסופרים קובע המבקר, כי בחירה בלי-הדירות ומסירת הדירות לידים... לא בוצעה במסגרת "ק".

המבקר לא נכנס, כמובן, לשאלה, האם מאמרו המנוחך של הסופר יהודה בוריא ושורו מנכ-הפה של החרון יעקב אורלנד, שיצאו להגנת

לשוב מקץ שנה, שאז בוודאי יוחל בהקמת המרכז. והאסון הוא, סיכס גרובסמית את ה-פרשה בשעת פרידה מחברים-למקצוע בחיפה, כי לא היתה כאן אפילו שחיתות. חוסר תיכנון, רישול, צרות-אופק ואינטריגניות של האנשים הנוגעים בדבר, קברו למשך שנים את הקמת המוסד הרפואי הגדול בעולם".

מייק גרובסמית ארו, איפוא, את חפציו (על חשבון הדסה — בהתאם לחווה), עלה בשבוע שעבר על הספינה חספיה (אף זה על חשבון הדסה) והפליג לזרכו. את העבודה ב-הדוד לא יוכל לקבל — היא כבר באמצע ביצועה — אולם באמריקה הוצעו לו מס-פר "גיובים" לא פחות טובים. ברגע האחרון, לפני צאתו, ניסו עוד בהדסה להשפיע עליו

האביב בא והלך, אולם העבודה לא הח-לה במלוא התנופה, אף לא בחלקה. לבסוף, לפני כחודש, החלו לגסס גם עבודות-הפיתוח המעטות שבוצעו עדיין. פתע נעשה ברור כי לאחר השקעות ממשלתיות של כשניים וחצי מיליון, ולאחר שהדסה עצמה הוציאה הרבה מאות אלפים, עומדת הקמתו של המרכז ה-רפואי להידחות לתקופה בלתי נראית לעין.

לדצמבר ואחר-כך לפברואר שנה זו. בפברואר פרצה ההתנגשות הגדולה השנייה, בה הטיח המומחה בפני מנהלי הדסה, כי כל עניינם במרכז הרפואי תלוי אך ורק במידה שהוא מקדם את האינטרסים האישיים שלהם. גם אז הצליחו להרגיעו והבטיחוהו מפורשות שמיד יעס בוא האביב יתחילו בבניית ה-מרכז והעבודה תמשך במלוא התנופה.

עידים בחרים

כל הנוער שלנו, כל אלה שהם בגיל בין עשרים לשלושים יעזבו את הכיוונים הסוציאליסטיים המעורפלים ויבואו אלי.

(הרצל)

בכנס צעירי הסתדרות הציונים הכלליים, מפלגת המרכז, "ישראל הצעירה", שנערך ברחמי'ן הוחלט :

יופסק משטר הבילוש וההאזנה המתנמל לחופש הפרט ולחרות האזרח.

תושבת המדינה על יסודות ממלכתיים, ולא מפלגתיים, בשירותיה.

תוכנה איתנות של מקורות התעסוקה במפלגות צרה.

יינתן בדירוג השכר עידוד לצעיר להתקדם במקצועו ולהגדיל את פריון עבודתו.

תפעל הממשלה בכל כוחה לרכישת ירדי אמת למדינה, למען תצא מכדידותה, לא לפי שיקולי אידיאולוגיה, אלא תוך אינטרס המדינה בלבד.

תפעל הממשלה בכל האמצעים שברשותה להסביר לשכנינו כי לשלום מועדות פנינו.

תתן המדינה דחיפה מעשית לעליית צעירים בעלי מקצוע מתפוצות הגולה למען ישתרשו בארצנו.

תתן הממשלה ידה לארגון הנוער העוזב במוסדות ממלכתיים, למען יקום דור צעירים לאומי ועל-ערת.

תוקם התישבות בלתי מפלגתית בכל אזורי הארץ למען פיתוח החקלאות והבטחת הביטחון.

הנוער נזעק לפעול למען הסתדרות הציונים הכלליים, מכיוון שהוא רואה במפלגת המרכז סיכוי יחיד לצור מדינה משגשגת המושתתת על טובת כל האזרחים והבטחת החופש שלהם.

עידים בחרים

במדינה

אסונות קציר הגורל

באחד מלילות השבת לפני תשעה חודשים, היה הבית בן שתי הקומות ברחוב הגפן שבקרית ביאליק הומה מרוב אורחים. היו אלה קרובים וידידים שבאו ללחוץ את ידו של בעל הבית, שמעון אורנשטיין, שחזר אותו יום מכלאו שליד פראג, לאחר שניזון למאסר עולם.

מאז ירד מן המטוס, נתלה על צווארו בנו אלי בן השבע ולא רצה להיפרד מעל אביו עד לאחר חצות.

לאה אורנשטיין, אשת החור, והדוגי הרטמן, אחותו כסופת'השיער, שתיהן שכי עות יסורים ומחסור, ציפו לרגע זה בכליון עיניים. עתה, משוכו לו, נתקפו שמחה גדולה ואמונה בגורל טוב יותר. השתים עברו בין האורחים הרבים, כיבודם ביד רחבה.

החופש בא. אטאט החל שמעון אורנשטיין לחזור למעגל החיים. בפורים נסע לחוות בעדלאידע התלאביבית עם אלי הי קטן, שהתחפש כקאבובי.

הדוגי הרטמן היתה מלוח יום יום את יהודית, בת הזקונים היחידה שלה, לבית הספר, חששה פן יבולע לקטנה.

אשרה של משפחת אורנשטיין היה מלא משהביא אלי הקטן עם סיום הלימודים תעודה מצויינת. בחגיגת הסיום, רקד ריקוד רועים והופיע לפני הקרואים בתרגילי התי עמלות.

ימי החופש הגיעו. לאה אורנשטיין רצ' תה שילדיה יתרחצו בים ויהנו מהבראה. הא שברה שני חדרים במושב הדייגים מכמורת, לקחה אתה את שני ילדיה, את יהודית, בתה של הדוגי הרטמן, שהפצירה באמה לאפשר לה לנסוע עם בני הדוד, ועוד שני ילדים בני ידד תלאביב. יום יום רחצו הילדים, השתעשעו בים.

גל הגורל. ביום החמישי שעבר חשה לאה אורנשטיין ברע, ביקשה את שכנתה להשיגה על הילדים בשעת הרחצה. אלי יהודית נכנסו בלוחית השכנה למים, קפצו, צחקו, החזו מים, בטוחים כי לא יאונה להם כל רע מאחר שסלע גדול מכוסה עשביים הגן על המקום מפני גלים. לפתע, גאה גל, סחף את שני הילדים. אלי הספיק עיד להוציא קול מפיו, יהודית צעקה, "אמא!" השכנה הוציאה את ילדתה הקטנה הרחק לחוף, צעקה לעזרה — ואין שומע. היא שבה וחזרה למים הרדודים, שנראו כאילו לא קרה בהם דבר. הילדים נעלמו.

לפתע פלט גל את גופת יהודית הקטנה. השכנה תפשה, הכניסה ידה לפה הקטנה. זו נשכה, סימן לחיים. האשה רצה לחוף, זעקה לעזרה, ניסתה לעשות לילדה נשימה מלאכותית, אך הילדה לא הגיבה עוד. היתה זאת עוית המוות.

הצעקת החרידו את השכנים. דובי אורנשטיין, הבכור בן ה-13, מיהר והוציא את גופת אלי אחיו הקטן. הגופה כבר נספגה מים. אלי היה מת.

בשמעה את הבשורה זעקה לאה אורנשטיין: "רצחתי שני ילדים. ילדי, ילדי..." התיפחה ללא-הרהר.

איש לא נכנס לבית. שבור רצון ושטוף דמעות נצמד שמעון אורנשטיין לקבר אלי בנו הקטן; בקושי עלה בידי ידיו לנתק מהקבר. הדוגי הרטמן, אחיו תו, כרעה על קבר בתזקונה היחידה וקר' אה: "אבוא במהרה אחריך!" כשהיא לא חזרה ממרר בככי.

בבית בן שתי הקומות ברחוב הגפן בקרית ביאליק, בקומה העליונה, נטלה הדוגי הרטמן ובלעה גלגול'השינה, מהרת לבוא אל בתה. מאמצי הרופאים השיבוה לעולם הזה. "לא, אינני רוצה!" צעקה בשכבה בבית-החולים.

בקומת הקרקע של אותו בית עמד שמעון אורנשטיין רכון אל מיטת אשתו, ניסה לנחמה. קרובים וידידים באו גם הפעם לביתו. אולם איש לא הוכנס פנימה. "אין מי שיוכל לנחמו", הפטיר לעומתם האב השכול.

דרכי חיים כרם המריבה

כשראה סלימן עזיזה, מנכבדי הדרוזים בירקה שליד יחיעם כי קרבו ימיו למות, פנה לזקני הכפר, חילק בעזרתם את נחלתו:

חלקים שחיים לחמשת בניו (מהם שנים נסרו אים) וחלקים קטנים יותר לארבע בנותיו. לעצמו הותיר רק 11 דונם כרם זיתים, חי עוד שנתיים ומת בשיבה טובה.

רצה הגורל וגם אחת מבנותיו מתה. היר רוסה נחשבה כנהלת שני האחים הנשואים, שלכל אחד מהם חמשה ילדים. פרץ ריב בין השניים, כל אחד טען כי זוהי חלקתו. גם תיחכו של סאלח אבו אל-מדינה המכובד לא עזר.

יום אחד, לפני כשנה, נפגשו האחים הג' צים. חמתו של נימר הצעיר על אחיו הבכור עלתה עד להשחית, הוא שלף אקדח, ירה בו פעמיים והרגו. לפני שמת, הספיק האח הבכור להאנח באוזני עדים: "אחי נימר הוא רצח אותי." במסגרת הודה נימר: "זה בא מאללה. אני הרגתי את אחי."

סאלח התערב. שוב נועדו זקני הכפר, ערכו סולחה כדת וכדין בין משפחות הרצח והנרצח. ככופר הועבר כרם המריבה, שערכו 3000 ל"י, לרשות אלמנת הנרצח. הכל ראו את העניין כמיושב.

מלבד המתח, סאלח אבו אל-מדינה הוא גירש את אשתו שילדה לו חמשה ילדים, נשא במקומה את אשת הנרצח.

לא היתה זו התפתחות מפתיעה. עוד ביר מי נעוריו היה סאלח מאוהב באשת הנרצח, ביקש לשאתה לאשה אלא שלא היה בידו המורה הדרוש. עתה זכה הוא באשה ובר' כושה כאחד — בתוספת חמשה בנים מן הבעל הראשון.

נימר הרצח, בינתיים, הורשע בדיון, חיכה השבוע לפסק דינו מפי השופט המחוזי הח' סאי בנימין זוהר.

דרכי אדם במבחן הדם

לפני שבועה חודשים יצאו שתי נשים** את בית-החולים הסקוטי בטבריה כשבורי עותיהן תינוקות מחוללים. האחת, עולה מעירק, חזרה לפחונה הלוהט במערכת טבר' יה. השניה, עולה מהונגריה, נסעה לאחר המושבים שליד הכנרת.

מדי פעם חזרו ונפגשו השתים בין כתלי בית-החולים, בעת בדיקות וייעוץ רפואי. עד שלבסוף הבחינה המושבניקית כי בתה של הטבריינית חולכת ומבהירה, בעוד שבתה הופכת שחומה יותר ויותר.

בשבוע שעבר נכנסה המושבניקית לפחונה של הטבריינית בתביעה מזוהר: "החזירי לי את בתי וקחי ממני את בתך, אני בטוחה שהחליפו את הבנות בבית-החולים."

התביעה לא נתקבלה: "מה את חושבת לך, וכי אין בעירק בנות גינאיות? זוהי בתי ולא אפרד ממנה." המושבניקית לא התייאשה, החלה לבוא מדי יום ביומו למע' ברה וחזרה על תביעתה העקשנית.

בראשית השבוע שבו שתי הנשים ונפ' גשו בבית-החולים. הבנות הובאו לבדיקת דם אשר תקבע סופית את שייכותן. השתים חזרו לבתיהן, מחכות בקוצר-רוח לתוצאות הבדיקה. המושבניקית הסתגרה בביתה הי קטן, ואילו הטבריינית הקימה צעקות במע' ברה: "לא אתן את בתי, בדיקות או לא בדיקות! אהרג אותה, אך לא אתנה, אני אוהבת אותה!"

* לדרוזים אסור לשאת יותר מאשה אחת בבית אחת.
** המערכת שומרת שמוותיהן בסוד עד לגמר בירור הפרשה.

הארץ

750 אורחים בניהם שרי ממשלה... צמרת צה"ל ואנשי הסגל הדיפלומאטי, השתתפו היום במס' בה לרגל חזה הלאומי של ארצות-הברית. (מעריב).

בתיא הויפטמן, רמת-גן בחזית המערב אין כל חדש. שלמה קפלן, האחראי למוסיקה של זעל הזמריה. (מעריב).

עוזי צור, נתניה שיר המעילות.
הגנרל ברנס ורועציו יצאו הבוקר ל' עזה. (ידיעות אחרונות).

ר. עטר, חולון "וירעצו וירצצו את בני ישראל" (שופ' ט"ס י. ח).

מכא"י מאת וייספיש

גרשון אגרון, עורך הבטאון המפא"י באנגלית גרוסלס פוסט, לא קרא כנראה מימיו את רומן-הסיפורים של ג'ורג' אורוול 1984. אחרת, בוודאי שלא היה פונה אל בי. ג'י. כבינוי.

כינויו של דיקטטור-האמים בספר, חמש פעמים בזה אחר זה באסיפת בעלי המסעדות החופשיים בירושלים... כחועמלן מוכשר נתגלה הומר שלמה ווייספיש, שבהגיעו לאסיפת-החירות באחד המושבים המרוחקים נוכח לדעת כי הגואל לא הופיע והאסיפה עומדת להתבטל. ווייספיש, שלא רצה לחתור על שכרו (75 ל"י), כינס את הקהל המתפור, ואם בעצמו בנוסח זה: "הברים, אני 25 שנה בארץ. אני בריא, למה? מפני שאני חבר ב- קופת-חולים. יש לי בית ואני מסו- דר. מדוע? מפני שאני חבר מפא"י. ועכשיו אפתח בתוכנית האמנו- תית. הורה. מנגינה מאת ווייספיש. מלים מאת ווייספיש. מושר בפי ווייספיש..."

אחד הגיבורים הרא- שים בפרשת ארלוזורוב, ראש הברית הבריתית, רייס, עודו חי וקיים: הוא יצא בדימוס ומתגורר באפריקה הדרומית. או- למ עזר לפני שמונה שנים שירת בקניה ו- היה אחראי שם למחנה המעצר של אסירי אצ"ל ודח"י. אחד העצירים, גיבור משפט קסטנר, עורך הדין שמו- אל תמרי, ספר השבוע כי אחרי בריחת יעקב מרידור, (כיום אחד מראשי חברת איגוד האספקת בקר מחפש) ביקש רייס לדעת כיצד בוצעה הבריחה. תמרי הציע לספר לו את כל האמת. כתנאי ש- רייס יספר לו בתמורה את האמת על רצח ארלוזורוב. רייס חיך ו- סירב. הפליט רק משפט אחד על סימה ארלוזורוב, אתה קיים יחסים אישיים

הדוקים בשעת החקירה: "כן, כן, הגברת דווקא היתה אישיות... פנקס האוהבים: שני נציגי המפלגה הסוציאליסטית האיסלקית שהובאו על ידי מפ"ם לישראל כתגבורת בקרב הבחירות לרצון לוצאטו וליוז'ין פנואליטשה טרם הסכימו כנראה עם הדעה הלניניסטית כי "הדת היא אופיום להמונים": בביקורם בבית-זרע, קיבוץ השומר הצעיר שעל גדות הירדן, נטלו אתם בתורה בקבוקים ממזדאנים במי-הירדן... לוצאטו התפעל מהקיבוצים, הוסיף בראש: "לא נזכר להקים כמותם באיטליה".

ד"ר גאון ושומאכר נורי חביב חביב, העומד להשלים סוף סוף את הסרט באין על הגבול מולדת, תכנן מבצע מקורי: ערב הצגת הבכורה הרשמית, ימים מעטים לפני שישלח הסרט (יחד עם חביב עצמו ושנים מהשחקנים, שושנה דמארי ושי אופיר) לפסטיבאל הקולנועי בהצגיה, יערוך הצגה מיוחדת לסדרני בתי-הקולנוע התל-אביביים. הסדרנים, שלדעת חביב יודעים יותר מכל אדם אחר מה ימצא חן בעיני הקהל, יתבקשו לרשום את הערותיהם... בינתיים, גהנה חביב עצמו מהסרט הבחירה-שולם. לפעמים, סיפר הוא, אני מרגיש בשעות הקטנות של הבוקר צורך נפשי לראות קטע מהסרט. אז אני הולך עם שושנה (דמארי) ושלמה (בושמי) לאולפן בהרצליה, ומציג את הקטע... בהסרטה אחרת הוזמן לחזות ראש ממשלת ברמה או נז: יצור סרטי-הענק ספיר ב. דה-מיל הוזמן אותו לראות צילום קטע של "עשרת הדברות"... אגב, קיימים סיכונים טובים כי סרט זה לא יוצג, לכשיושלם, בישראל: דה-מיל החליט כי בשעת מתן תורה על הר-סיני ידבר קורנו של אלוהים (שבסרט) אל משה (צ'ארלסטון הסטון) דווקא בשפה הערבית. קשה לראות, כיצד תתגבר במקרה זה הצנזורה על זעקותיהם של החוגים הדתיים

פסקו-השבוע העיתונאי יוסף ימבור, כתב על המשמר ואיו קטע, וראש רשימת מפ"ם לבחירות לעיריית תל-אביב: "אדם טיפש גרוע מאדם מושחת. אדם מושחת יכול ל- החליט באחד הימים להיות לאדם הגון, אולם טיפש אינו יכול להחליט ליהפך לחכם." שר-הדואר יוסף בורג, באסיפת בחירות של החנות הדתית הלאומית: "הגע' נו כבר למצב של גילוי-איריות — כל מפ' לגה מכריזה (שבשעת מלחמת השחרור) אני שיה היו לוחמים כאריות." חיים לבנון, ראש עיריית תל-אביב, ברמזו על המתרחש בעירייה אחרת: "תפקיד העירייה הוא להרים את קרן העיר, ולא את קרן ראש-העיר." יעקב מאיר, איש מפ"ם המשמש כמזכיר הוועד למען השלום בישראל: "בהי- שמע קול הבחירות, שותק ציפצוף יוני ה- שלום." העיתונאי אורי קיסרי, עורכו הראשון של העולם הזה, במאמר בהארץ על להקת הפנטומימה: "לזויה שפיר אפשר להק' דיש 1000 מלים, תוך סיכון שאחרי-כך נמחק מהן 999. אבל קיימים גם סיכונים שעל ה- אלף נוסף אלף".

בישראל... זוג קומיקאי האידש ד"ר גאון ושומאכר ידעו לצאת בכבוד ממבצ עדין: כשהוזמנו לארוחה בחדר-האוכל של עין-חרוד המפולגת, העומדת לפני היפרדות סופית, החליטו לא לבייש אף אחד משני הצדדים, עמדו בעמידה כמרכז חדר-האוכל, על קו הגבול שבין חציו המפא"י לחציו האחרות... במצב עדין עוד יותר הועמדה מלכת היופי של ישראל 1955 אילנה כרמי: היא הגיעה לחחרות על תואר מיס תבל בלונדון ביק' קשר שמלתה לעורה. כל מטענה אבר בדרך בין-י- יורק ללא-יפורניה, ואם לא תהיה למיס תבל יהיה לה איפוא תירוצ מוכן... דרושה אשה בעלת צוואר של מלכת שבע ועור פנים זיתית. זה היה נוסח המודעה שעמד בפניו הציבוריות הצרפתיות המחזאי מארסל פאנזול, שחיפש נואשות שחקנית מתאימה למחזה חדש. הוא ביטל את פירסום המודעה ברגע האחרון, לאחר שנמש עם חיה הררית, ולא נרתע אף מפני הצרפתית הקלוויה שלה. "המכתב לא חשוב", אמר לה. "לא איכפת לי שתהיה זאת צרפתית תל-אביבית ו-... עיריית סטראסקאט, קונטיקאט, ארצות-הברית, נקראה כך על-שם עיר הולדתו של וויליאם שקספיר בבריסטול ועורכת משום כך פסטיבאל תיאטרוני שנים של מחזות שקספיריים. השנה, היא מצאה לראשונה את האיש המתאים להעיק לו את הכבוד של פיתוח הפסטיבאל. היה זה וויליאם שקספיר, צלם בן 41, בנו של וויליאם שקספיר, דודנו של וויליאם שקספיר ודודו של וויליאם שקספיר. "זוהי מסורת משפחתית אצלנו", הסביר, "לקרוא לכל בכור במשפחה בשם וויליאם". שם-המשפחה הוא עתיקיומין, אבל לא ידוע אם יש לו קשר כלשהו לגאון הבריתי המפורסם. למעמיו של וויליאם שקספיר, שני המחזות המשעממים ביותר בעולם הם "אילוף הסודרת- (הוצג בבניה) ו"כחבוב בעניינים" (הוצג בקאמרי). מה שמרגז אותו יותר מהכל: לציג רבים ממלפנים לביתו ושואלים: "אתה וויליאם שקספיר, מתי תכתוב מחזה חדש?". "זה מוציא את אשתי מהכלים", אמר.

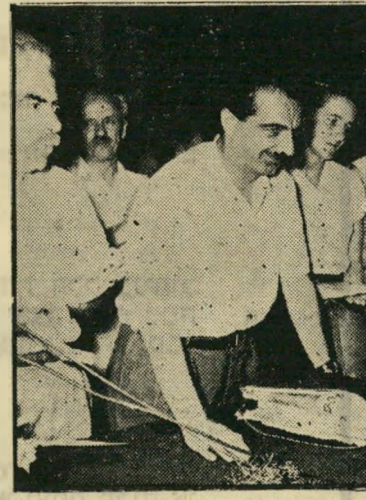

עזרא בר-דיין: קבל את הדברים כגבר, עזרא. הנערה פשוט לא רצתה. להמשיך בהתכתבות. כפי ש- ציינתי יותר מפעם במדור זה, הריני משמשת כאן רק מעין שליח המעביר מכתבים. אינני יכולה לשכנע אותה ש- תסכים להתכתב אחר. על כל פנים, נסה את מזלך שנית. אולי בכלל לא קיבלה את מכתבך?

מספרים חזקים כר מעידים על עצמם ארבעה תלמידי ששית נמנסים (927/687). הם מעוניינים להתכתב עם אביב בנות, תלמידות חמשית תל-אביביות. עליהן, אומרים הם, להיות יפות.

אם... בעל המכתב הכא הוזכר אותי שלא לזכור בדיחה אל תוכן המכתב או כי כותבתו: כי לדעתו, אין כאן מקום לבדי- חות. הואיל והמורת 500 ס"ר שלו רשאי הוא לדרוש בכל העולה על רוחו, אימנע, ולא אומר, למשל, שהוא חושב את עצמו ל- קיפלינג שני. "אם תתיאסר כבר מנשואין! אם נהרסו מיטב הלומותיך ותחזיתיך אם מהר- הרת את מרי פעם על אמתו הירועה של המלט... אם תוכלי, "לצעוד רחוק ולא לרעוד", כמאמר המשורר, הלא תנסי להתקשר עם אחד הדומה לך? הדבר איננו מחייב אותך במאור- מה. הדבר אינו מחייב גם אותו במאומה, איש לא יפסיד דבר."

שדעת זה (927/669) שהוא חיל בן 19.5, מזהיר מ- ראש את זו הרוצה להתכתב אתו שהוא אוהב מוסיקה קלאסית, מרעי המכע, כלכלה מריר- נית וטילום, כמו כל רוצה הוא להבהיר שאינו שייך להכרת הסלולית. הוא בעל הש- כל תוכנית ואומר כי הכירו אומרים ש-

דוצאטו ויערי (שמאל) הדת אינה אופיום

כאשר הוא צוחק — כל העולם צוחק. דבר והיפוכו בן מושבה בעלת צביון הקלאי (927/670) מבקש, פשוט התכתבות עם נערה. אין הוא מחפש לעצמו חברה לבילוי ערבים. אין הוא רוצה גם לקבוע מראש נושאים מוגדרים. הנערה איננה חייבת להתאים לו דווקא, הוא ביו אלה הסברים ששני גיבורים מעניינים יותר. כל מה שהוא מבקש ממנה הוא שתהיה בעלת שכל ישר והניין בריא.

למען הנחל- הוא נחלאי, בן תשע-עשרה, (927/671) כר בית ספר תכון ואוהב חיים. הוא מתעניין בספרות, תיאטרון, אוהב מוסיקה קלאסית, ספורטאי, עליו, שחרחר ולא מכוער. בכתב- נות אלה מקווה הוא לעניין בכתב נערה בגיל 17-18 תל-אביבית או מסביבתה, איני טליננטית, אוהבת חברה והומור. ובכן, מי בעל הנחל?

סימנים — אין (927/672) טוען שסימן ההיכר הכולל כי יותר שלו, היא העובדה שאין לו סימן היכר. הוא בן 18.5, נבון, מתעניין בכלכלה מדינית, בהיסטוריה ובכל דבר שבעולם. הוא אוהב לשחות בים, לטייל, לקרוא, ובעיקר — להת- כתב. על כל יש ברצונו לכוון את עטו אל נערה משכילה בת 16 ומעלה, ומציין שהי- כרות בעתיד איננה חשובה.

גם לי גם לך (927/673) מעוניין להתכתב, ואחר להישנש עם נערה בגיל 16.5-17.5 נחמדה, אוהבת פרסים, תיאטרון, טיולים והרפתקאות — הוא עצמו אוהב דברים אלה ויש ברצונו לחלק אותם אחר, לשם כך עליה להיות תל-אביבית.

לבורדה בורד (927/674) מספר שהוא צעיר בורד, אוהב מאד מוסיקה, קולנוע, תיאטרון, ספרים ו- מדע, מעוניין להתכתב אד ורק עם נערה בורדה, כבת 17 — שתאבה לפחות חלק מן הדברים שהזכיר — ושלא תהיה מאוהבת ב- עצמה ולא שוויצית. כאם ישנה כווא, מפנה הוא אותה אל הוורד הנחמד ביותר ב- עולם (זו אני).

אם תוכה היא באותן המחמאות שקיבלתי אנוכי כדאי לה.

על כל הפונים אלי בכל ענין שהוא, לצרף חמש מאות פרוטה בכולים.

סו איגרות של מפעל הפיס תשבץ 927

מאוזן: 1. שתי ארבעת הגדרו- לים; 5. חושיטאן; 9. ראש הממשלה המיועד?; 13. בן- אדם; 15. עני; 16. משקל נוצות ביחס לאותו גפה עופרת; 17. "א.ש.י..."; 18. יתרו היה ת"ק; 20. סטנה; 21. בפרק בראשית זה מציג יוסף את אחיו לפני פרעה; 22. ממנו ראה משה את הארץ; 23. ח"כ צ"כ; 25. דל; 26. בית; 28. בתוצאות שות; 30. הרוס; 33. שות; 34. אר- לו היו בספר שמות ששה פרקים נוספים היה זה האחרון ב- הם; 35. אותו של צרצ"ל; 36. האר- מי; 38. אין ליוצ- רו מאין; 40. מל- כת היופי חשיד; 41. שמו הפרטי של מן; 43. מלך יהודה; 44. בגרינלנד; 46. טנא; 48. "אל... ואל- מטר"; 49. מסקד הפלמ"ח בשמותיו המל- אים; 53. האזור הסובב אותו; 54. רח- מים.

מאוזן: 2. "עורי, עורי, לבשי עוון ציון" — הן המלים הראשונות של פרק ישעיהו זה; 3. בראשות מוסד ממלכתי זה עומד דויד הרודני; 4. בירת הולנד; 5. גיל החופם; 6. יסוד חמי; 7. אל הרועים; 8. אבי האומה; 10. מערכת דמים במלחמת העולם הראשונה; 11. מפרש התורה; 12. אראל; 14. ראש המדינה היחיד בגינבה; 16. תיאורו של מפלגתו של מלנקוב; 18. פרק איוב האחרון; 19. נשים חובבות תעופה; 22. ראש ממשלת הודו; 24. ארצו של ה- יומאם; 27. משותף לכוח ומוח; 29. חלק רובה; 31. חורו עם זית; 32. לולא; 34. דרגה משטרית; 37. קריקטוריסטן ישראלי;

39. קודמת לתשובה; 42. משועבד פיאודלי; 45. פגע בקרניים; 47. אחי הבצל; 49. עיקר הבירה; 50. חודש החורבן; 51. רטוב; 52. נזכר למעלה.

עשר איגרות מפעל הפיס לפותרי תשבץ 924 עמר א. קיבוץ יחיעם, דואר-ע, גליל מערבי; בתיה אבן-שמואל, בית זרע, דר- ארנע עמק הירדן, סמל דוב אשל, תל- אביב, מטה מחוז המשרה, השחר 9; מרדכי גבעון, אצל בוקר, תל-אביב, אידל- סון 31; שלמה הררי, תל-אביב, הבשן 3; בטי ליק, חדרה, רחוב רמ"ם; עליזה עבא- די, טבריה, ת.ה. 58; מרדכי קמעי, קריית- נחום 364; שמואל שטרנברג, בית-הספר ברורי, דואר-ע גליל תחתון, Rami Wallenstein, c/o Max Korbi, Zuchwil, Schweiz

אורחים

אחד בפה, אחד במיקרופון

חדר האורחים של מלון אכדיה המסואר המה עתונאים. הכל ציסו לבואו של אברהם (אייב) ספירשטיין, שליטה הכל יכול של להקת ההארלם גלוב טרוטרס. מזכירו, דייב זינקוב, נעים ההליכות, כינס בינתיים את העתונאים התמהים על האחר, התנצל: "הבוס בדרכו מירושלים, יגיע בעוד דקות ספורות."

ואמנם, משחלפו דקות מעטות, הופיע בפתח המלון גבר בגיל העמידה, גמוך וכרסן והכריז: "כן, אני הוא אייב ספירשטיין," שקע בכורסה עבה והשמיץ פרטים אודות קבוצתו.

קבלנו את פרטי הפרטים באמון מלא. אייב הוא יהודי טהור, מזכירו זינקוב אף הוא יהודי. אולם עובדת היותו יהודי בין יהודים לא מנעה בעד אייב מהיות "אמרי קאי" ואיש עסקים, המפנה כל דבר פעוט לזכותו.

במה המדובר?

— בשני משפטים, שאיש לא היה שם לב אליהם אלמלא שמענו מפי אותו אדם, שעות אחדות לאחר מכן את היסודם.

במלון, הביע אייב את חרדתו הרבה ל"רגליהם וידיהם של שחקניו, שכן "המגרש שהתקינו בישראל הוא כל כך גרוע וחלק, ש" אפילו זכוב יכול להחליק על פניו ולשבור את רגלו. ישבתי ורעדתי מן יקרה משהו לאחר משחקני. כל יד ורגל עולות לי ב" אלפי דולר." לשאלת עתונאי, מתי יבקר שנית בישראל, השיב: "אומר לכם את האמת, לא אבקר בישראל, היות וסיבובי על פני העולם לא יכול כלל במהרה את המד רח התכוון."

שמענו בסיפוק והלכנו איש לביתו. אולם מה נדהמנו כעבור שעות אחדות, מששמענו בראיון עם נחמיה בן-אברהם, קריינו המהיר ביותר של קול-ישראל, את דברי ספירשטיין: "המגרש הוא מצויין. התפלאתי למצוא כאן מגרש שהוא אחד הטובים בהם שחקני בספורט סביב העולם... לא היתה מדינה, אליה לא חורגנו, גם לישי ראל נחזור, להתראות בקרוב." למה נתכוון באמת?

שיום

"הגביע הוא שלנו!"

מעולם לא זכה ספורט המים להכות גלים כבאותה שבת שעברה. באותו יום אורגן עלידי סניף הפועל בתים שיום מסורתי, לזכר אחד מחבריו שנפל, ראובן חוקר. הי ארגון היה נאה, השתתפו כל האגודות הי מיות שבאיזור הדרום.

למחרת התחרות סורסם בקול ישראל ובעתונות נצחונה של סירת בזק מסניף זבולון בתים, שהגיעה ראשונה בשני הי סבובים בים הפתוח. נצחון זה עמד להע- ניק לה את הפרס הראשון וגם את הפרס הקבוצתי.

אולם מארגני המפעל, אנשי הפועל, סברו אחרת. צר היה להם לראות גם השנה את חברי זבולון צוברים גביעים (גם בשנה ש עברה ניצחו ספורטאי זבולון), פסקו כי סירה אחרת מסניף זבולון בתיא, סינחה דרך לסירה בזק בסבוב השני, סייעה לה בזאת לנצח. כעודה המארגנות, החליטו אנשי הפועל, כי מוטב שישארו הגביעים ברשותם, עי- ררו גל התמרמרות בין תושבי המקום, ואי שיחוף פעולה ספורטיבית בין האגודות השונות בבתים.

צעידה

חזרה להולנד

בשנת 1945, נכנסו חיילי החטיבה הי הודית הלוחמת להולנד, סייעו לכוחות הי ברית למגר את המפלצת הנאצית.

השבוע, ביום הי, ירדו ממטוס חיל האוויר הישראלי על ארמת הולנד, 22 בחורים שזי- פים. לא יהיו אלה אנשי צבא-כיבוש, הללו יהיו את נבחרתו של צה"ל בתחרות צעידה לחיילות אירופה.

22 בחורים אלה המשתייכים לפיקוד הנח"ל, זכו במסע להולנד לאחר תחרות צעידה בת 4 ימים בארץ, ובה גרמו להפי- תעה גדולה בנצחם שתי יחידות צנחנים, שנצחונן גראה מובטח מראש.

מה יש לפועל ממכא"י?

מה יש לפועל מריכוז הכח הכלכלי בהסתדרות והבעלות על המפעלים הכלכליים הגדולים בידי חברת העובדים?

שכר גבוה יותר? — לא.

תנאים סוציאליים טובים יותר? — לא.

חופש הפועל לשבות ולהגן על זכויותיו? — לא.

להיפך: פועל במית-החרושת "עסים" חפשי יותר ותקף יותר מפועל ב"סולל-בונה" או "וולקן".

האם הנך משתתף בהנהלת המפעלים של ההסתדרות או נמנה עליהם באיזו צורה שהיא? — לא.

מנהיגי מפא"י ו"הבוסים" של הקונצרנים הכלכליים מאשרים זאת. ואלה הם דבריהם:

הלל דן, מנהל "סולל-בונה" אומר:

"אינני חושב שהפועלים מוכשרים עכשיו לקחת חלק בניהול המפעלים. הם גם אינם רוצים בכך. וכי מדוע ירצה בכך? למה ירצה הפועל למסור את עמדתו החזקה ולהיעשות שותף ולקבל על עצמו אחריות?"

(מ"דבר - 21.9.54)

א. זכרסקי, מנהל בנק הפועלים אומר:

"אנו מדברים בשם החבר הפשוט. אבל החבר הפשוט שואל את עצמו: מה יש לי מן המ ש ביר? או קופת מלווה או "סולל-בונה"? סחורה יותר טובה וזולה יותר? אשראי זול יותר? בית טוב יותר?"

(הועד המנהל של חברת העובדים, הי אדר תשי"ד)

אין ספק כי מעמדו של הפועל חזק יותר אצל נותן עבודה פרטי מאשר במפעלי ההסתדרות.

הציונים הכלליים רואים את עתיד הארץ אך ורק בשיתוף פעולה בין כל המע- מודות. הם תומכים בקדמה הסוציאלית. הם בעד תנאי עבודה הוגנים, בעד שכר עבודה שיבטיח לפועלים רמת חיים מתאימה ומעמד אזרח חפשי במדינה ובעד אגוד מקצועי שיגן על זכויותיו.

מפא"י מוליכה שולל את הפועל ומתימרת להיות הדואנת היחידה לאדם העובד בהציגה את הציונים הכלליים ככח מדיני המת נגד לאינטרסים של העובדים. המטרה האמתית של מפא"י היא שלטון מוחלט ושעבוד כל השכבות בכל הדרכים והאמצעים.

על כך מעיד מזכיר מועצת פועלי חיפה, יוסף אלמוגי:

"קיים פחד מועיל — חבר ההסתדרות של היום איננו האידיא- ליסט מלפני עשרים שנה, לחץ ומסגרת צריכים להיות." (בשיחה עם "הארץ" 3.5.55)

בעוד שמפא"י מעונינת בהנצחת הפרולטריון, נותנת היזמה החפשית אפשרויות להפוך לעצמאיים. בהרבה ענפים הופכים פועלים מזכשרים לעצמאיים, לבעלי מלאכה ויכילת להתחרות במפעלים תעשייתיים. הדבר הזה אפשרי רק במשטר של יזמה חפשית ולא במפעלים הסתדרותיים.

העובדים במסודות צבוריים וממשלתיים בשלטון מפא"י מרגישים על בשרם את הדיקטטורה של הפנקס ושל הפרוטקציה, את שיטות הקפוח וה"רכוך" והרכיז לגבי כל מי שאינו "מאנשי שלומנו".

אנו באים אליך ומוכיחים:

רק במשטר חופשי יכול הפועל להלחם על זכויותיו, על הישגיו הסוציאליים ועל רמת חיים מתאימה בלי להשתעבד ל"בוסים" וקומיסרים מפלגתיים. רק מאטר חופשי יכול להבטיח התפתחות כלכלית בריאה למדינה ולשחררה מתלות זרים.

הננו פונים אליכם כמפלגה המרכזת בתוכה את כל שכבות העם שבשורותיה מאורגנים אלפים של עובדים, הרואים בדרך המפלגה אמצעי לחזק המדינה ומגן נאמן לעניניו של העובד והאיש הקטן.

אם יקר לך חופש הפרט, אם ברצונך לשמור על כבוד האדם ואי-תלותו המוחלטת בגופים פוליטיים או כלכליים —

הצבע

והצבעת למען, למען מעכחתך ולמען ילדיך

כּוּשִׁים בלילה

(ראה שער)

"הדוהרים מכביב לכדור העולם" — זהו שמם והוא דוהר לפניהם מארץ לארץ. את הכל עושים הם בדהירה: כדורסל, אקרובטיקה, להטוטניקרקס. עוד לפני שהופיעו השבוע באיצטדיון רמת-גן, היו ידועים הגלובטרטרס לתושבי ישראל הספורטאים והלאספורטאים כאחד. יומגידחדשות הראו את הענקים הכּוּשִׁים בלהטוטיהם המסחרריה, עוררו רעמיצחוק למראה קוסמייהכדורים בתעלוליהם. עיתונים לועזיים הרבו למרסם את תמונותיהם בעשרות ריפורטזיות.

בשבוע האחרון הוצג גם סרט על הקבוצה בתל-אביב ובירושלים. בנוי סביב סטודנט כושי הרוצה להתקבל כשחקן בקבוצה המפורסמת. הוא מתקבל, כמובן, הופך שחקן בינלאומי, מתחתן עם נערת-חלומותיו.

השבוע, בפני 50 אלף ישראלים, שתמורת כרטיסיהם נכנסה לקרן מיוחדת של מועדון רוטרי לבניית בית-ניער בתל-אביב, התייצב גיבור הסרט, בילי בראון "כולו" בכבודו ובעצמו. הקריין הציג את יתר השחקנים: השם, מקום הלידה, נסיון קודם והעיקר — הגובה. והיה מה להכריז: הנמוך שבין הכּוּשִׁים: 1.80 מטר. הגבוה: 2.09 מטר.

לעומתם נראו השחקנים הלבנים מהנוגלולו במדי המשי ה-מבריקים, קבוצת גימגזיסטים. רק ראש קבוצתם עשה רושם מול השחורים: הוא היתמר 209 סנטימטר באוויר.

המישחק עצמו היה מסחרר. הכּוּשִׁים אחזו את הכדור בכף-היד, כאילו היה דבוק בגומי, העבירו אותו במהירות הבזק מיד ליד, ניתרו באוויר כאילו עמדו על קפיצים. השופט "הטוב ביותר בעולם", שהובא במיוחד משיקאגו, צווח כמסורף על כל מכת-עונש.

תוכנית הלוחאי היתה לא פחות משעשעת מהספורט. על כל פנים, לא היתה פחות משוגעת.

מיגרשהעץ המיוחד, שהוכן עבורם בארץ, היה צר מלהכיל את הכּוּשִׁים וחבריהם. פעם ניגש רוברט הול, הלך של הקבוצה, אל השופט, הגיש לו את הכדור לזריקת-עונש.

ברגע האחרון, במקום למסור את הכדור, הטיל אותו השחקן ארצה. השופט צווח מרוב כעס, התנפל על הכּוּשִׁי הארוך. הלה תפס את רגליו, ברח מפני השופט לחשיכה. השופט רדף אחריו. רק לאחר הפצרות שאר השחקנים חזר השופט למגרש, ואחרי — כשהוא עושה שמיניות באוויר — חזר הול.

בארץ כבר היו פיענו אקרובטים רבים אך לא כ-טריו הקובאני שד הגלובטרטרס. כמיוחד הכחורה: שחור-רה, רזה, נחמד וכולה שרירים חזקים.

כסרטים אמריקאים, רואים תמיד נערת שרביט בראש תהלוכה. שרי מקקים (ראה שער) צועדת במקל שקצותיו זיקוקי-ל.

שחור ולבן מזנקים לגובה כדי לזכות בכדור, בפתיחת המישחק. נוסף ללהטוטנים הראו הקבוצות גם משחק אמיתי.

המים הקדושים של הירדן משכו את אנשי הלהקה ביום הראשון לבואם ארצה. הם נסעו לעמק הירדן ובעוד שמארחיהם הציעו להם בקבוקים של מים קדושים, העדיפו

רוברט הול, ציר הקבוצה, היה גם המוקיון המרכזי שלה. מעולם לא העביר את הכדור מבלי לבצע תעלול כלשהו. פעם החביאו תחת גופייתו, הצטרף לשאר השחקנים שחיפשו אותו בקצות

קולנוע

רה, היתה לסנסציה כבר בסרטה הראשון גיל האהבה, את הפרס הראשון בקריירה שלה קיבלה עבור משחקה בלפני המבול, בו הופיעה כילדה הטועמת בפעם הראשונה בחייה את טעם האהבה ואת טעם המוות.

בעת שניתן לה פרס המבקרים הפריסאי, הכריזה מארינה את האנימאמין הראשון שלה: "לעולם לא אהפוך לכוכב נוסח הוליבוד, לא אהיה נערת-שער בבגדים, אשחק רק תפקידים בהם אבליט את יכולתי המשחקית, לא את גופי. אני אמנית, לא דוגמנית."

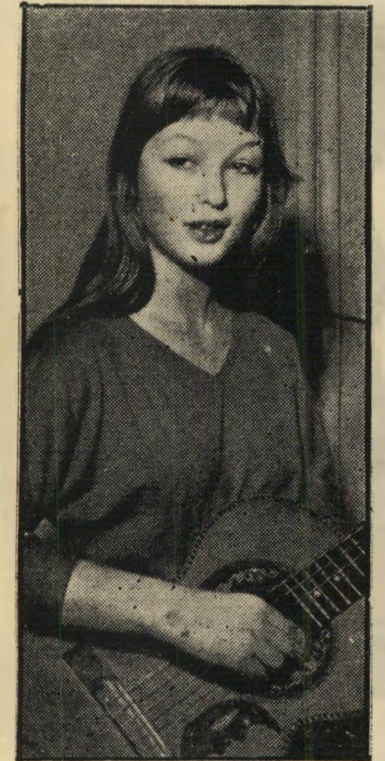
העתונאים חייכו בספקנות, אבל רשמו את דבריה למזכרת.

במאים

וזאת היא הדרך

אבל (נפוליון), אני מאשים, לוקרציה בורג'יה) גאנס הוא במאי יהודי-צרפתי ש"עשה לעצמו שם בתקופת הראינוע, איבדו בעת שהסרט החל דובר, בעת הכנת נפוליון, השתמש גאנס בשיטת הסרטה מהפכנית: שלוש מצלמות מצלמות תמונה רחבה, ש"שלוש מקרנות מקרנות אותה על גבי מסך רחב. השיטה נשתכחה עד מהרה.

שנים היה גאנס נשכח, ישיש חייכני שנה על גבי זרי דפנה מצהיבים, הכיט במבט הידיר-רמני בקולנוע "הדחי והחולה",

שחקנית וודארי
אינני דוגמנית

לדבריו, איש לא שעה להצעותיו החזרות ונשנות לפתח את המצאתו התלת-מסכתית. עד שבאו הסינמסקופ והסינראמה, פתחו את תקופת המסך הרחב. עתה כבר שני החברות לרעינותיו של גאנס, עזרו לו לפתח את המצאתו שקרא לה פוליביזיה. סרטו הראשון בשיטה זו ייקרא זמזומי הפיות. לרגל הבכורה הכריז גאנס: "המ"צאיתיתן לצופה את הרגשת העליזות... השגתי את גדולתה של הטרגדיה היוונית... על הפוליביזיה אנו יכולים לתלות סוד-סוף את השלט: "זוהי הדרך שבה על הקולנוע ללכת."

בקצרה

האורז המר, רגלים חשופות, יצרים משולבים ושות אורז במילודוראמה אי-טלקית לוהטת, סילבאנה מנאנו, ויטוריו גאסמן.

לפני המבול. בעיות הנוער הצרפתי בימים שלאחר מלחמת העולם השנייה.

החלון האחורי. צלם שבורגל פו-תר בעית רצח וכמעט שהופך לקרבן. גיימס סטיארט ואלפרד היצ'קוק משחקים, הראשון בתפקיד גדול, השני נראה לשניה — כמו בכל סרטי.

סרטים

הסנונית ההודית

מארגני פסטיבאל חיפה התנו את הש"תתפוחם בהוצאות הלגתם והאכלתם של העתונאים שהוזמנו אליו בכך שהללו לא יכתבו עתה על הסרטים, ימתינו עד שאותם סרטים יוצגו לקהל הרחב. זהו נוהג בלתי מקובל בפסטיבאלים, אליו באים מבקרים כדי לכתוב (ולו גם בקורת מוקדמת) על הסרטים המוצגים בפניהם. אבל בישראל, בפסטיבאל זעיר-מסחרי, הכל אפשרי.

מבקרי העולם הזה שלא נכחו בפסטיבאל, משום שלא הסכימו לתנאי זה, יכולים לכתוב על כל סרט שהוצג בחיפה. אחד מאלה היה סרט הודי, שעורך מדור הקולנוע ראה אותו לא בחיפה.

אאן היא מילה הודית שאין לה בשום לשון תרגום חופף ופירושה, לערך: גאווה מהולה בכבוד עצמי וביושר, המולידה כבוד בעיני הבריות. **אאן** הוא שמו של סרט הודי מיוחד במינו וארוך מאד. אולם כל קסמו באריכותו, בהתמשכותו. אין פשר הדבר שאין בו עלילה סוערת; יש בו כמה וכמה עלילות וכולן סוערות ומסחובבות מסביב לארבעה גיבורים: נסיך יהודי שואף להוריד את אביו המהרגה הטוב מכס השלטון, אחותו ההירה לא פחות ממנו והמתאווה לאהבתו של איכר צעיר, ונערת האיכר, אשר הנסיך משתוקק אליה.

למרות אופיו האגדתי אין זה סרט מורח פרוץ בסגנון המערבה-פרוע. אף על פי שניכרת בו השפעה מערבית חזקה: בקא-דילקים הדוהרים על פני האופק ההודי, בתלבטות המערביות ותמונות-האמבט לפי מיטב המסורת הוד-מילית.

אולם המוסיקה והעלילה הם מזרחיים ומכל הסרט המזור, האקוטי והבלתי רגיל הזה נודף ריח אוריינטאלי העושהו אחד התבלינים המקוריים ביותר של העונה.

לכלוכית ממין זכר

הילד בן משכנות העוני של מזרח ניו יורק היה לאגדה בחייו, וחיו הפכו, בחייו, לסרט. בחיי **אדי קאנטור** נראה אדי בראסל, המחקה את גיבורו בעזרת עינים בולכות מחוריהן ותנועות ידים מנסרות אויר, כשהוא מסתבך, למרות עצותיה ה"טובות של סבתה נחמדה (אלין מקמהן), בפשעיה של קבוצת נערים עוובים, נלקח לבית ספר לפושעים צעירים. שם הוא מת גלה כבדרך ממדרגה ראשונה ונעשה, עם שחרורו, זמר מקצועי. לאחר האכזבות הר"גילות הוא מגיע אל הפיסגה הנכספת.

קאנטור שר בסרט כמה משיריו האהובים ופוגש בו דמויות כמו זיגפלד, רוג'רס יגימי דוראנטי. מכל הענין נודפת הערצה עזה ואהבה עמוקה לאדי קאנטור.

שלוש מסקנות

הזירה הספרדית על שוריה האמיצים ולוח"מיה האמיצים לא פחות שימשה נושא מצוין לסרטים רבים, אשר האחרון בהם, **דם ואור**, מוגש על ידי חברת שטיינר לקהל הישראלי, במהדורה מקוצצת. קרוב לחצי סרט נעלם ואיננו.

ממה שנשאר קשה לעמוד על העלילה המקורית לכל פרטיה, אך אפשר לקבוע: (א) דניאל ז'לן אינו די גברי כדי לשחק מסדור.

(ב) זואו גאבור אינה יכולה לשחק כלל.

(ג) כל מפין, חכם או טיפש, יכול בנקל להוליד שולל את הקהל הישראלי ולצאת נקי וטהור מכל העסק.

כוכבים

אני מאמינה

מארינה וולאדי, הנערה בת השמונה עש-

מי אצל א. ב. ג.

הם מקבלים הנחה ממשית וריאלית

ש **20%** עד כי

הפחורות המוכנות בכל המחלקות

הסחורות מאריגים שהוקצבו ע"י הממשלה — נשאות במחירים הקבוע.

תל-אביב	ירושלים	חיפה
רחוב אלנבי 43	בנין גירלי	מרכו מסחרי חדש,
רח' נחלת בינימין 39	רחוב יפו	רחוב הרצל 28א.

השבוע ה נחילה;

מכירת הקיץ הגדולה

... אדרבא
אני מוכן להסביר לך מדוע עולה
מספר אוהדיה מידי יום ביומו

א. היא עדינה
ב. היא טובה
ג. היא מרגיעה

ברור שהמדובר בסיגריה

Export

**וגם אתה יכול להזכך
שהצדק אתי.**

20 סיגריות 350 פרוטה.
אחים בז'רנו בע"מ.

בלה חופשתך

במלון «הנשיא» בירושלים!

* אויר צח ויבש * סביבה שקטה במרכז העיר
* מטבח אירופאי * מאכלים לפי בחירתך

המלון המפואר והחדוש עם בריכת השחייה היחידה בירושלים והמפוארת בארץ. תזמורת. הנשיא-תנעים זמנך משעה 5 עד 7 אחר הצהריים ומ-9 בערב עד אור הבוקר. אמנים בינלאומיים. הפתעות נעימות.

הנהות גדולות למבלי חופשה ארוכה
מלון. הנשיא — ירושלים — רחוב אחד העם 3

השבוע הזה
מתעלף
עם:

לפני המבול
האורז המר
החלון האחורי

החוסך -
 אושר לאמן לחיז משפחתו
פתח חשבון ח"ג
 (חסכון גמול)
בנק אי' לדיסקונט
 בע"מ

לרופא

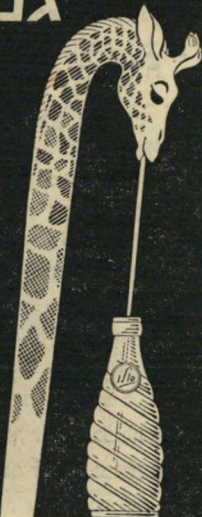
סמית

העט הכדורי

דק לנתיבה
 מתאים להעתקה

תאיר - סמית

**גם לי
 גם לו...**

סולא

כל בקבוק מוכיל 330 מ"ק

ויטמין B-1

המדווה ולא משמין

אויבי הנוער

מחלות המין

טייל אוילנשפיגל (בעץ) עם לוחמי המחתרת, מאריקה עם העריץ והנער
 גובר לכומר, רפתן לכובש, רפתנית לפונדקאית, גננת לפרוצה

תיאטרון

של האגדה הגרמנית, הבלגית וההולנדית. אוילנשפיגל (התרגום: "ראייהנושף") היה במקורו ליצן עממי גרמני במאה ה-14, אולם משך מאתיים השנים שלתור מכן נדדה אגדתו אל מעבר לגבול, השתלבה עם עלילות מלחמת-השחרור נגד עריצות ספרד הקא-תולית.

שעוני-יד לגיונים. "כל לוחמי השיח" רור בהיסטוריה היו חמורים", התלוננה מיתה שופעת המרץ. גם אנחנו. טיל היה לוחם-השחרור היחיד שהצטיין בחוש-הומור. זה משך אתי!

שלא כמו דון-קישוט, יציר דמיונו של סופר יחיד, היה טיל אוילנשפיגל נושא לדמיונם של חצי תריסר סופרים. בת-דורי ראתה את עצמה חופשית לאסוף קטעים שונים של האגדה למחזה חדש משלה. מר-רתה העיקרית: לכתוב עלילה שתתקשר עם עולם המושגים והזכרונות של הקהל שלה. לכן בנתה את העלילה מסביב למבצר, מעין בנין-טיגארט ספרדי; שיכנה את לוחמי השיחרור ביער, בדומה לאנשי הפלמ"ח במשמר-העמק. העלילה כולה סובבת על נסיונה של המחתרת, בהנהגת הליצן-הלוחם טיל אוילנשפיגל, לכבוש את המבצר.

אחרי שקראה את העלילה באוני חברי משק שונים, בני כל הגילים והרמות, בחנה את הגבותיהם ורשמיהם, קפצה בת-דורי לתוך הפעולה. משך ארבעה חדשים גויסו 50 איש, החל מגזבר-המשק פייבוש שרגאי (53) שהפך כומר קאחולי צמאדם ("אל תפיץ שאני שחקן. זה יערער את האשראי של המשק!") ועד לגננת רחל אשכולות (21) אם לשני ילדים, שמצאה עצמה פת-אום בתפקיד הבלתי-רגיל של פרוצה בל-גית. משך 14 ימים (ולילות) הוכנו תלבושות מצוינות, שעה ששבעה אנשים עמלו על הדקורציות האדירות.

לבסוף היה הכל מוכן. ברגע האחרון

* גיזים, "קבצנים", תוארה-הבז שהודבק עלידי הספרדים ללוחמי-השיחרור בארצות-השפלה, נתקבל עליידם כתואר-כבוד.

משמר-העמק המשק ושחק

כשנראה מנחם שפיצר (23) מעבודתו במטבח משמר-העמק לחדרה של חברת-המשק שולמית ("מיתה") בת-דורי, לא תאר לעצמו מה צפוי לו. "אתה נמצא בחדר של חברך במחתרת שהלשין!" הסבירה מיתה. "אתה עורך חיפוש! פתאים מתנועע הוליון! אתה מפנה אליו את התת-מקלע! אתה מוכן לירות! אך מאחורי הוליון מופיע כלכלב. הצג את הגבתך!"

שפיצר, חניך המוסד החינוכי במשק, בנו של אדריכל, השתדל להראות את התנועה המתאימה. "חברתך בגדה בן!" הוסיפה מיתה. "היא הלכה עם אפרים! אולם כולם זרקו אותה! לבסוף היא חוזרת אליך. הראה לה שאתה בן לה!"

נראה שמיתה היתה מרוצה, כי הטילה על שפיצר תרגיל שלישי: "גמרת את השמירה בלילה! עליך להעיר את החבר שיחליף אותך! אתה יודע שהוא לא קם אף פעם בזמן! הראה את זה!"

בשבוע שעבר עמד מנחם שפיצר על הכמה, זר הפעם היחיד בחייו, לבוש במדים צהובים של קצין צבאי-הכינוש הספרדי בבגליה במאה ה-16.

הינשוף הנודד. בשביל מיתה בת-דורי, אחותו יפהית-הענינים של מנהיג-מפ"ם מרכזי בנטוב, היה זה שיא חדש בשרשרת נסיונותיה הבלתי-נלאים ליצור דרמה עממית מקורית בהתישבות העובדות. "לא חסרים לנו תרגומים של מחזות זרים, או מחזות מקוריים הכתובים במחשבות המחזות הזרים!" סיכמה היא את דעתה. שאיפתה: להעלות על הבמה אנשים פשוטים שישחקו את עצמם, בצורה שתעורר הזדהות מוחלטת של הקהל עם גיבוריו.

כשחזרה השנה מסיר בוש ארצות, בהן חזתה ב-14 הצגות עממיות מתחת לכיפת השמים, היה מגוי וגמור עמה להוכיח שצדק שקספיר באמרו כי כל העולם במה, כל בני-אנוש שחקנים. אלא שהפעם הפך כל משמר-העמק במה. כל בני המשק שחקנים.

עוד בימי ילדותה הוקסמה בת-דורי מדמותו של **טייל אוילנשפיגל**, גיבור משותף

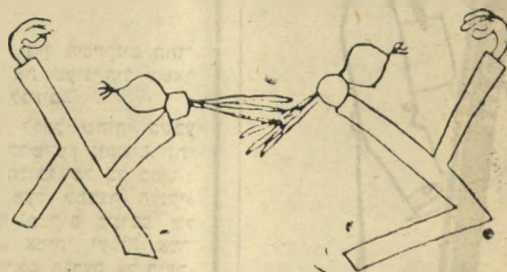
הכומר מטיף המפקד המבצר, לוחמי השיחרור חוקרים את מאריקה

פ שימו קץ לדמאגיה! פ

מי נתן לנו את הבצל?

מפא"י: המדינה זה אני!
הכלליים: רק כוח יעצור כוח!

שני בצלים מפגינים ברחוב, אחד בשביל מפא"י, השני בשביל הציונים הכלליים. הבצל המפא"י נושא שלט: "ברוכה האל"ף אשר מספקת את הויטאמינים" בעוד שהבצל הכללי צועק: "תחי צדיק מסלקת הקיצוב" שני הבצלים נפגשו ברחוב והחליפו רכבים חריפים: "שתכבישו! — צעק הבצל מטעם מפא"י — אילמלא מפא"י לא היית כלל יוצא מתוך הארמה! — שקר! — הרים הלה את ראשו — אני הולך שפי דווקא הודות למפלגת המרכז, מפלגת הרוב!"

— ורק כפוי טובה — ציין הבצל הפועלי כבזז — וכי מי נתן את המים להשקות אותך? "מקורות"!
— לא קובע! הציונות היו מן הפקטור הפרטי!
— גם כן ציונות! מי הביא בשבילך זבל כימי? "המשביר"!
— אבל מי חתם על רשיון היבוא? פרץ ברנשטיין! ומי הוריד גשם? שר התחבורה!
— ה ה ה — צחק הבצל המפא"י בלעג — אולי אתה רוצה להכחיש, שאת השמש נתנה מפלגת פועלי ארץ ישראל?
— אל תגזים! בצל! רק 40 אחוז מן השמש שלכם! אם אתה רוצה לדעת, הציונים הכלליים נכנסו לממשלה אך ורק כדי להציל את הירקות מחרפת הקיצוב!
— זיוף היסטורי! כאשר ראתה מפא"י, שהקיצוב הורס את המשק, היא עצמה ביטלה אותו, ועכשיו כבר לא תנהיג אותו שוב, אלא אם כן תקבל רוב בבחירות!
שני הבצלים יצאו מקלפתם מרוב כעס.
— שמע חבר — פנו אל בצל שעבר לידם בסל של עקרת-בית — אתה בשביל הציונים הכלליים או בשביל מפא"י?
— מי? אני? אני בכלל מצביע "ס".

על "תנו לחיות בארץ הזאת"

ישנה מפלגה, וציונים כלליים שמה, אשר מקנה למשורר קולות בסיסמה "תנו לחיות בארץ הזאת". לדעתם, יש לבחור כנראה הברירה בין "הארץ הזאת" לבין ארצות רבות אחרות שאפשר בהן לחיות.
הבוחר במפלגה הפרוגרסיבית, רואה בארץ את מדינתנו, את ארצו האחת והיחידה, מדינת ישראל ולא כ"ארץ הזאת" או ארץ אחרת.
ומי אינו נותן לחיות לציונים הכלליים בארצנו?
כל אלה הסבורים כי בארצנו יש לא רק "לחיות" כי אם גם ליצור, לבנות, לשתף גורל עם אחים, להראות מסירות ובשעת הצורך אף לסבול ולהקריב.
מה עשו, למשל, הציונים הכלליים כמשך שבע שנות המדינה לחנוך בני נוער למצוות ההגשמה וההתישבות הציונית?
היכן ההתישבות החדשה אשר יצאה משורותיה בשנים אלה?
מה האידיאלים שהם מציעים לנוער, מלבד "לחיות" ו"לעשות חיים בארץ הזאת"?
וזאת לעם ובארץ, שלא קם עוד נוער טוב ומסור כמוהו.
המפלגה הפרוגרסיבית בלי רעש והמולה בנתה חמשה מוסדות חנוך חקלאיים, שאלפים מבוגריהם שותפים היום ליצירה חקלאית והגנת המדינה, ביססה שכעה ישובים קבוציים.
הרחיבה ויסדה ששה-עשר מושבי עובדים.
נטלה חלק פעיל בהקמתן ופיתוחן של עשרות מושבות המאוגדות במועצה החקלאית הפרטית.
תקעה יתד נאמן בגליל, בשומרון, בישובי פרוזדור ירושלים, בגג מול פני רצועת עזה ואף לחבל לכיש כבר הגיעה.
המפלגה הפרוגרסיבית היא היחידה שהוכיחה שאין צורך לדגול לא במרכסיום ולא בסוציאליזם כדי להפריח שממות ארצנו, להגשים אידיאלים וחיות חיים קבוציים.
אם רצונך לראות בכנסת את אבירי "תנו לחיות"... הצבע צ'!
אם רצונך לראות בכנסת את הדוגלים בסוציאליזם, מרכסיום למיניהם, הצבע א' תו, מ'!
אם רוצה אתה במדינתנו חופש מצפון, צדק סוציאלי, טוהר מידות והגשמת האידיאל והחזון הציוני, הרי ביום הבחירות תגיד את דברך.

הפכו את הפרוגרסיבים למפלגה גדולה

פ פ

רצח ארלוזורוב

(המשך מעמוד 3)

יובטח עתידו של עם ישראל במרחב. תפיסה רבת-מעוף זו מתה עם ארלוזורוב. אנשים קטנים אך "מעשיים" כביכול, בני גטו ציריכט שבו לעקרונות מוסריים מופשטים ולהשקפת-עולם מזהירה, השתלטו על מפא"י למחרת יום הרצח. במקומו של המצביא הרוחני, השולט בכוח הרעיון, בא הרס"ר הביורוקראטי, איש-המנגנון המחזיק במקל.

עם האנשים, התחלף גם הסגנון. עלילת ארלוזורוב החזירה לציבור העברי את השאה כנשק-עמולה. המעלעל כיום בגליונות דבר של אז, ימצא בהם את כל כלי-הנשק של כתבליי הדור ושאר בטאוני המפלגות של היום: ההטפה למעש-אלימות, ההחשדות האמורות את הכל מבלי לבטא שום דבר במפורש.

והצד השני של נשק השואה: שיתוף-הפעולה המוחלט עם השליט הור. הסיוון, הסגרת יואל בראנד, החזרת חיילי צה"ל מאברעגילה ורפיה, משטר המענק — כל זה כבר ישנו, בועיר-אנפין, בחזיון זה של שיתוף-פעולה אמין וידידותי בין דוב יוסף, פרקליט הסוכנות היהודית, לבין מיסטר רייס, ראש הבולשת הבריטית — שיתוף פעולה שמצאה את ביטויה בעשרות עדי שקר מתנזרים, בטישטוש עקבות הרוצחים בצורה גלויה וחסרת-בושה.

רוב רובם של מנהיגי מפא"י הנוכחיים שנאו את חיים ארלוזורוב. אולם עוד לפני שהספיק להחזיר את נשמתו לבורא הפך המאורע הטראגי על שפת ימה של תלאיב סולם לעלייתם לגדולה.

אין זה מקרה שפרשת ארלוזורוב צצה שוב על פני השטח, באופן בלתי-צפוי כזה. העליה עודה מהלכת אימים בתת-ההכרה הלאומית, כרוח רעה. היא תוסיף להוליד פירות-באזשים פאתולוגיים עד אשר תסולק סופית. רק רוחייה של המשפטה, או חקירה לאומית ממלכתית, תוכל לבצע מעשה-חסד זה.

הווי

האויב מאזין

בבית-צפפה, בגבול ירדן מדורם לירד שלים, נתבקשו מארגני אסיפת-בחירות של מק"י להנמיך את הרמקולים, כי הרעש הפריע לתושבי הכפר שמצדו השני של הגבול.

בלי מלח

בסדום, התלונן פועל מפעל ים המלח, השוכן למרגלות הר המלח, כי הטבת ה"גיש את האוכל ללא מלח.

פצע וחבורה-טומכה טריה

בקרית-בנימין, על יד חיפה, נעצרה ברכה חבורה (20) באשמת הכאת בעלה במוט ברזל, גרימת פצע אנוש בראשו, בגלל קנאות.

מכתבים לרות'

בטויאמה, ימאן, פירסם ציוני קאטו (27) מודעה בה ביקש להתכתב עם צעירה, קיבל 150 תשובות, מיתה 96 מבין הכותבות, נאסר כשנתברר שביצע שורה של פריצות כדי לגייס את האמצעים הכספיים לתשלום היצאות הפגישות.

קשרי אהבה

בבירסבין, אוסטרליה, דרשה גלדיס מרי רזו גט מבעלה בטענה שהוא קשר את ידה השמאלית לידו הימנית על מנת למנוע מ"לצאת כלילה עם גברים זרים, האשים אותה בהתרת הקשר וקשירתו מחדש בבוקר.

ישקני מנשיקות פיהו

בלוס-אנג'לס, ארצות-הברית, קיבלה אן סנויר גט לאחר שהעידה כי בעלה נוהג לאכול שני בצלים מדי ערב לפני שכבו לישון.

אל תקח הכל ללב

בסידני, אוסטרליה, קבע בית המשפט פיצויים בסך 60 אלף ל"י למוסיקאי פרדריק בנדיקט לאחר שהלה טען כי הפסיק את עבודתו ברדיו עקב תאונת דרכים, שבגלל לא איבד את עליונותו הטבעית.

אין קול ואין קשב

בתל אביב, פירסם עתון ערב ידיעות-לצון כי בכניסה לאחת המעברות תלו התושבים יריעת-בד רחבה ועליה הכתובת: "גא לא להטריד. כל הקולות כבר נמכרו".

פועלים, מגינים, הלוצים - לשלטון

לתנופה נועזת בעליה, בהתישבות ובפיתוח. להתגוננות פעילה ומאמץ מתמיד להבטחת השלום. להם העומם על בעלי היכולת ורמת חיים הוגנת להמוני העם. למיזוג גלויות ושוויון העדות. לשיווי זכר למיעוט הערבי. לעצמאות ונייטרליות ביחסי חוץ.

תן יד למפ"ם לחולל את המפנה ההכרחי!

במרחב

מארוקו

דם ברחובות העיר

תמורת כל שניה של היסטוריה נשלם ליטר של דם! זוהר מנדס-פראנס לפני ששה חודשים, את האסיפה הלאומית הצרפתית בעת שדנה בבעיית צפון-אפריקה. לשיא: מנדס נפל, צרפת המשיכה להסס, הלהבה הלאומית התפשטה באפריקה הצפונית.

השבוע, שעה שבני פאריס רקדו ברחובות לכבוד יום נפילת הבסטיליה, זרמו ליטרים של דם צרפתי ברובע האירופי של קז' לאנקה, עיר המוקד של מרוקו הצרפתית. תנועת השיחרור הערבית בחרה בחג הלאומי של צרפת לפתיחת סיכום חדש במאבק הדמים על העצמאות.

הערבים יוצאים מהקסבה. ברביבות סוערות נהרו ערביי קזבלאנקה מהקסבה המפורסמת, סבך סמטות ומדרגות אפלות שמעולם לא הצליחו הצרפתים להשתלט עליה, השתלכו אל תוך הרובעים האירופיים.

הקרבות הראשונים היו שבעה צרפתים שחגגו את יום הבסטיליה על רחבת בית קפה במרכז העיר החדשה. אחרי התדהמה הראשונה, באה התגובה: גל של טירורי נגדי גאה מיד, שטף את אזור הנמל. צרפתים נסערים, מזוינים באקדחים, אלות ותחמושת, תקפו כל ערבי שנראה ב"שטח". כשעבר הגל, נשארו 17 ערבים מוטלים ללא רוח חיים.

אותו לילה נדדה שנתם של בני העיר. כל התכוננו ליום המחרת. הוא בא בסימן אש ולהבות. הערבים המבוזרים עלו על בניי הממשלה ברובעם, הציתו אותם. שוטרים, חיילים כושים, לגיונרים וטנקים נאלצו לפנות את הסימטות במטחי אש לפני שמכוניות הכיבוי יכלו להגיע לבניינים הבוערים. לרכוש עצמו לא היה ערך רב, אך הצרפתים אמרו ללמד את הערבים לקח, להראות להם כי אין צרפת נרתעת בפני אלימות. האש כובתה, 12 ערבים נהרגו, 30 נפצעו.

"מוות לרצועה!" בתוך המחנה הצרפתי נעשו הרוחות לא פחות. מלבד ההמון הערבים, הציבו לעצמם התושבים אויב נוסף: ג'ילבר גראנחאל, הנציב הצרפתי החדש.

הוא נשלח עליידי פאריס באחד מרגעיה הפייסניים, עם הוראות להתפשר, להציע ריפורמות והקלות כלכליות לערבים. הצרפתים המקומיים, שקבעו כי הערבים יבינו רק את שפת הכוח והאלימות כינו אותו מיד כבוגד, תבעו ממנו פעולה תקיפה במקום פשרות.

ביום השני, למחרת חג הבסטיליה, הורס פיע גראנחאל בטכס אשכבת ארבעה מקרי בנות הפצצה. הופעתו העבירה את הנוכחים על דעתם. "רועה!" צעקו, "ערבי! בוגד! אתה רצחת אותם! מות לרצועה!" מישחו השמיים: "גראנחאל הביתה!" וההמון חזר אחריו.

רק כאשר הופיעו ארונות ההרוגים השתתקו הקריאות. אחרי בני המשפחה האבילים, צעדו נציגי הממשלה וגראנחאל בראשם. לפתע, זינקה אשה לעומתו, היכתה על פניו בעתון מגילל, בצווחת היסטורית: "רועה!"

תוך שניות נעלם השקט. גברים, נשים וילדים צבאו על הנציב, ירקו בפניו, הכו אותו, בעטו בו. פצוע קרועי בגדים, הוצא גראנחאל מידיו תוקפיה, לזהל למכוניתו עליידי חיילים. אך חזר למשרדו, הכריז על מצב חירום.

לרחובות קזבלאנקה שב השקט זמנית, מנוכח בהלמות נעליהם המסומרות של לגיונרים חמושים וחריקת גלגלי הטנקים הכבדים. אך מבעד להחלשות הנחושה שיניכה על פני החיילים ביצבצה בכל תוקפה ההססנות של ממשלת פאריס. למרות הדם שגשף, לא יכלה צרפת להתחיל עדיין מה לעשות באפריקה הצפונית.

מחרוזת

מולדת חדשה

העתונאי המצרי מתמודד אבו אל-פאתח, אשר נמלט מצרים לאחר התרמת רכישו וסגירת עתונו, אל מסרי. עליידי הכת הצבאית קיבל החודש את האזרחות העיראקית, נפגש לשיחות סודיות עם ראש-משלת עיראק, נורי אל-סעיד. המטרה המשוערת של השר: תות: היצאת עתון יומי חדש, בן 12 עמודים.

ג'ינה יקירתו

מאת מילקו סקופיץ

הלה את ג'ינה.
 "לך לעזאזל!" ענתה ג'ינה שהיתה חמיד
 השדנית כלפי זרים.
 אותו סוכן לא מיהר להתיאש. הוא הוציא
 פנקס זיהוי כדי להוכיח שהוא הינו מריו
 קוסטה, בימאי סרטים נודע.
 הודענו על אירושינו בדיוק שנה לאחר
 פגישתנו, במסיבת חג'המולד. לפני כן לקח
 תני ג'ינה לבקר אצל אמה. איש-עסקים
 איטלקי ביקש את ידה של ג'ינה מאת אמה
 עוד קנדם לכן, אבל הוחזר כעומת שבא.
 באותו זמן השיאה האם עצות לג'ינה
 ולשלושת אחיותיה בענייני בעלים. "הנשאנה
 לרופאים," אמרה האם.
 לא יפלא, איפוא, שיחסה של האם אלי
 היה חביב ביותר. עד כמה שייראה הדבר
 מוזר — שתיים מאחיותיה של ג'ינה נישאו
 לרופאים ואף השלישית מאורשת לרופא.

את פגישתה הראשונה עם ג'ינה
 לולובריג'ייה בת השבע-עשרה במ
 סיבת חג'המולד ברומא, לא אשכח לעולם.
 ג'ינה, נערה מגבועת הסבינים, לא עברה
 מעודה על פני אולפן הסרטה. את לבושה
 תפרה אז במו ידיה, אבל היה בה ייחוד
 שהעלה אותה על חברותיה והוא יפיה הטב
 עי המדומים, אם לא למעלה מה... אותו
 דבר המייתר אותה מכל חברותיה בנות
 הבד. היא נראתה נשית לאין שיעור, עיניה
 גדולות וחומות, מבטה חם ורך, טובל בנימת
 הפתעה. בראיית אותה, כאילו מצאתי חיה
 קטנה שאבדה ביער עד.
 המסיבה, שהיתה לג'ינה הראשונה בחייה,
 נערכה בבית קרובי משפחתי. אודה על
 האמת: לא עלה בדעתי כלל שאשאנה
 לאשת משום שאני מבוגר ממנה
 בתשע שנים, ושנית, הייתי עסוק מדי בר
 פואה מכדי אפשרות נשואים.

ג'ינה עמדה בפתח

באותה מסיבה סיפרה לי ג'ינה
 שהיא לומדת אמנות. לכן, משגמרה
 המסיבה עם שחר, בקשתי ממנה להציג
 לפני את עבודותיה. ראיתי והתרשמתי מכש
 רונה המובהק, בפרט בהעתקת פסלים ממזר
 און הותיקן.
 לאחר מכן החלפנו מספרי טלפון ונפי
 רדנו לשלום. לא קייתי שאשוב להתראות
 עמה, אולם כעבור ימים ספורים טלפנה אלי
 והחליפה עמי דברי לצון. כן סיפרה שהיא
 עסוקה בשיעורי פיתוח קול. אמרתי לה
 שאני פורט על פסנתר ואשמח לעתים לשי
 מוע את שירתה, אף שיחתנו זו נסתלימה
 ללא קביעת מועד לפגישיה.
 ואז, בבוקר גשום אחד, צילצל הפעמון
 בדירתה הקטנה. פתחתי את הדלת ופתח
 ניצבה ג'ינה וחבילת ספרי הלימוד בידה.
 "מה מעשיך בכאן, מדוע אינך בבית ה
 ספר?" שאלתיה בחומרה.
 "לא התחשק לי ללכת לבית הספר, הת
 חשק לי לבוא ולראות מה שלומך."

בדי רומנטיקה

הזמנתי להיכנס, ישבתי ליד ה
 פסנתר ונגנתי כמה שירים. הופתעתי
 לשמוע את קול הסופרן הערב שלה, אך
 עדיין לא היה כל שמץ של רומנטיקה בינינו.
 שאלתיה אם תסכים לסעד עמי בשנים מדי
 פעם במסעדה, שנאתי לאכול לבדי.
 ג'ינה היתה רגשנית, לעתים היתה מזולה
 דמעות מבלי שתהיה סיבה לכך. כרופא,
 עמדי עד מהרה על כך שג'ינה הינה צורר
 של שאיפות מדוכאות. היא חשה בצורך
 גואש לבטא את עצמה, אך לא ידעה איך.
 ניסתה באמנות — אך למרות כשרונה
 הרב, לא ראתה בכך מוצא לעצמה.
 לאחר מכן ניסתה לשיר והגיעה לרמה
 שזיכתה אותה בהופעה בליות טיטו גובי,
 הבריטון המפורסם של איטליה, אך גם בכך
 לא נמצא הפורקן המקווה, עד שהגיעה
 אל הבד.

בזמן המלחמה נחרב כל רכושיה של משי
 כחת לולובריג'ייה והם נותרו בעירום וב
 חוסר כל. בדרך נס ניצלו ג'ינה ואחותה
 מידי הנאצים בשעת נסיגתם. ג'ינה הופיעה
 לאחר מכן כזמרת במועדונים בריטיים ואמרי
 קאיים. את בגדיה תפרה בעצמה ממדי צבא
 ישנים ואת נעליה קלעה מקש.

יד המקרה

כניסתה של ג'ינה לעולם הסרטים
 היא פרי מקרה גרידא. אף פעם לא
 ביקרה במשרדו של סוכן כלשהו. יום אחד,
 בשנת 1947, בדרכה לשעור זמרה, נעצרה
 על-ידי גבר בגיל העמידה באחד מרחובותיה
 הסואנים של רומא.
 "מה דעתך על השתתפות בסרטים?" שאל

האם היית רוצה להיות בעלה של כוכבת הקולנוע מספר אחד במאה העשרים, ג'ינה לולובריג'ייה? לפני שתשיב „בוודאי!“ עיין בסיפורו האישי של מילקו סקופיץ, הרופא היוגוסלאבי, בעלה המאושר של הכוכבת, שהעלה את ג'ינה למרומי ההילה - בעוד שהוא עצמו נשאר בצל.

רגל, בשדות השלג שעל הר טרמינילו. זהו
 יום שאף פעם לא התחרטתי עליו. ואני
 מאמין שאף ג'ינה סבורה כך.
 כן, נשואינו הם מאושרים.
 כרופא, הרי הדבר המדהימי ביותר בג'ינה
 הוא האנרגיה המפתיעה שבה, כוחה וכשר
 עבודתה. היא נראית פורחת ממש בעת עב
 דה קשה.
 אחרי שעות רבות של עבודה באולפן,
 בו בזמן שנעדרות אחרות היו מתמוטטות
 זה כבר, נשארת ג'ינה ברענונותה. אני, כמובן,
 בודק מדי פעם בפעם את מצבה הגופני.
 היא איננה שותה משקאות חריפים ואינה
 מעשנת. שנואים עליה חיילי הלילה, ובתקופות
 העבודה אינה מאחרת בנשף. אחרי ארוחת
 הערב משגנת היא את תפקידה ליום המחר
 רת, מתבוננת בטלוויזיה, או שרה כמה מה
 שירים האהובים עליה כשאני מלווה בפריטה
 בפסנתר.

גם ביום וגם בלילה

המפרי בוגארט אמר בשעתו על
 אשתי ג'ינה לולובריג'ייה, לאחר ש
 עבדו במשותף בסרט: „נשיותה עולה ש
 כל שזכיתי לראות באחרונה, אבל מעודי
 לא ראיתי נערה שתשא בעבודת הסרטה
 כה קשה."

וזכרני כי פעם היה עליה לשחק בשני
 סרטיי בעת ובעונה אחת. האחד ביום והי
 אחד בלילה. בלילה שחקה בתפקיד אשה מב
 ריחוק, ביום — אשה שהפכה לאקרוטית
 במטרה להימלט מהמשטרה. חשבתי שתי
 מוטט, אך היא החזיקה מעמד. ובזמן שצולם
 הסרט אשה חרומא היה עליה לעבוד לילה
 לילה, במשך 12. לילות, ברחובות רומא
 העתיקה. גם הפעם נשא בעול זה טוב
 יותר מכל אנשי הצוות האחרים.

כשתפקידה בסרט מחייבה ללמוד סיוף,
 ריקוד קרקן או רכיבה על אופניים (שאת
 כל אלה עליה לעשות, בין השאר, בסרטה
 החדש האשה היפה ביותר בעולם) אזי משי
 קיעה היא בכך את כל-כילה.

טעם צנוע

פעם שכחה ג'ינה את מפתחותיה
 ונאלצה לטפס ולקפוץ מחומת הגן ע"מ
 להיכנס לביתה. משגודע הדבר לצלמים, ביק
 שיה לחזור על במצע זה; היא עשתה זאת
 בריקוד כפרי סוער — קפצה ונקעה את
 שני קרסוליה. דבר זה לא מנע בעדה לבצע
 תוך יסורים רבים את תפקידי הריקוד שבי
 סרט, כששני קרסוליה עטופים בחבשות.

ישנו דבר אחד שג'ינה משוגעת לו והוא
 — המלחמה שלה. ברשות ג'ינה 150 חליי
 פות בגדים 40 זוגות נעלים. אך זה אינו
 כה נורא. כפי שעלול להיראות, משום שג'ינה
 אינה יכולה להופיע פעמיים באותו לבוש.
 לפני שהפכה ג'ינה לכוכב סרטים הייתה
 מתכננת ותופרת את בגדיה במו ידיה. כיום
 יש והיא רושמת בעצמה את הדוגמאות
 ללבושה ואילו עבודת ההתקנה נעשית בסלון
 שוברט ברומא. מלבד כל אלה הרי טעמה
 של ג'ינה הוא צנוע ביותר.

הזליזור קורצת

קפעם אחת ויחידה האפילה הקר
 יירה הקולנועית של ג'ינה את חי
 הנשואים שלנו. היה זה כשהחליטה לנסוע
 להוליווד. ב-1950, זמן קצר לאחר נשואינו,
 הגיע מברק מהווארד יוו ובו הצעת תפקיד.
 באותו זמן לא היתה ג'ינה שבעת רצון
 מהקרירה שלה. היו לה כשני תפקידים טר
 בים ואילו כל השאר — תפקידים רעים.
 היא חשה בצורך למלא תפקידים טובים
 יותר וחשבה שהזליזור תספק לה אותם.
 היתה זו נקודת המפנה ביחסים שבינינו.
 לג'ינה ניתנה זיוה ואילו לי לא ניתן הדבר
 מאחר שהגשתי קודם לכן בקשה לרשיון
 הגירה.

האם עלי לתת לאשתי לנסוע להוליווד
 לבדה? שאלה זו גרמה לי דאגה רבה.
 לבסוף גמלה בי ההחלטה: לתת לה לנסוע
 על מנת להיחזקת אם באמת זקוקה היא
 לעצתי ולעזרתי, אם לאו.

היום האומלל ביותר

היום בו ליויתי את ג'ינה לשדה-הת
 עופה היה האומלל ביותר בחיי.
 ג'ינה כתבה אלי שהיא נמקה בבדידותה
 במלון מפארי. אף פעם לא הופיעה בסרט,
 לא הוצגה בפני מפקים ובימאים אחרים.
 לבסוף חתמה על חוזה עם אולפני יוו,
 שקבע את עבודתה בתחומי ארצות-הברית
 באולפן זה בלבד. נסיעתה להוליווד העמידה
 את נשואינו במבחן קשה. אולם הוא הוכיח
 את חוזק הקשר בינינו. בשובה אלי היתה
 ג'ינה פקעת עצבים. היא הוסיפה על משי
 קלה ונאלצה להמתין ששה חדשים עד שי
 החלה בסרט חדש.
 "היתה זו השגיאה הגדולה ביותר בחיי,"
 אמרה לי.

על-כפני, ג'ינה הרהי כיום כוכב, יש
 לה בגדים נאים ותכשיטים, גם בלא עזרתה
 של הזליזור, והיא מאושרת.
 וכך נוכחה ג'ינה לדעת שאין לעמוד לבד
 במלחמת עולם הבד. היא פנתה וביקשה
 שאוותר על התעסקותי ברפואה ואתמכר
 לכיוע לקריירה הקולנועית שלה. הסכמתי.
 מאז לא נפרדנו אף ליום אחד.
 לא מכבר אמרה לי ג'ינה: „חזקה בי
 האמונה כי שיתוף הפעולה בינינו הוא הינו
 סוד ההצלחה הרבה בנשואינו והקשר האי
 מיני שבינינו."

